Ч. 105 (14.937). Львів, вівторок 17. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. „ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Півріччя . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Новий бельгійський уряд.

Мін. Спак утворив новий бельгійський уряд у такому складі: премієр і міністр закорд. справ — Спак, транспорти, пошта, телеграф, телефон — Марк, внутр. справи і здоровля — Мерльо, публ. роботи — Бальтазар, праця і суспільна опіка — Делятр, скарб — Жерар, освіта — Діркс, справедливість — Фолієн, рільництво і господарка — Іманс, кольонії — де Блешувер, нар. оборона — ґен. Дені. Мін. Марк буде виконувати функції віцепремієра.

Під політичним оглядом новий уряд складається з 4-ох католиків, 4-ох соціялістів, 2-ох лібералів та 1-го безпартійного. Між міністрами є 3-ох фляманів, 4-ох вальонів і 2-ох брюсельчан; 6-ох із них належить до парляменту, 2 ох до сенату.

Чехословацька поліція і жандармерія розігнала німецьких манїфестантів.

Чеське пресове бюро повідомляє: Коло 250 німців машерувало на місто Айсбруб, щоби там викликати конфлікт з чехами. Перед містом поліція та жандармерія намагалася затримати манїфестантів, які обкидали її камінням. Поліція розігнала юрбу, арештуючи 7 осіб, які стануть перед судом; при ревізії найдено зброю, летючки і ґумові палиці. Між манїфестантами нема ранених.

АРЕШТУЮТЬ НІМЦІВ.

Як повідомляють урядово з Праги, німці намагалися кольпортувати в суботу й неділю протидержавні летючки. У звязку з тим арештовано кількох німців.

ПОВОРОТ ГЕНЛЯЙНА.

В суботу в год. 22.25 прилетів із Льондону до Берліна Генляйн зі своїм секретарем. Після 1-денного побуту в Берліні та розмови з марш. Ґ-рінгом, виїхав він до Праги.

Перед виїздом з Льондону заповів Генлайн, що не вернеться туди.

ПІСЛЯ ПОБУТУ ГЕНЛЯЙНА У ЛЬОНДОНІ.

Підчас побуту у Льондоні Генляйн переговорював підчас принять із кількома визначними британськими політиками, м. ін. зі сером Ванситартом, Черчілем, Сінклером, мабуть також з мін. Мек Дональдом і амб. Філіпсом. Чеський посол у Парижі Масарик відвідав їх та поінформувався про хід нарад; крім того він говорив безпосередньо з Генляйном.

Довкола тих розмов ходять ріжні поголоски. Деякі часописи твердять, що Генляйн заняв дуже помірковану поставу й обіцяв поки що не домагатися, щоб Чехословаччина негайно змінила свою закордонну політику. Все таки Чехословаччина мусить закинути союз з СССР, бо судетські німці не можуть погодитися з думкою, що колись прийдеться їм рамя об рамя з большевиками воювати проти Німеччини.

НІМЕЧЧИНА НЕ ДОЗВОЛИТЬ НА РЕПРЕСІЇ ПРОТИ СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

Як говорять у Парижі, мін. Рібентроп заявив брит. амбасадорові Гендерсонові, що Німеччина бажалаб оминути конфлікт із Чехословаччиною, але вона **мусіла би помогти судетським німцям на випадок, якби вони стали предметом активних репресій.**

Мусоліні погрожує

ВЕЛИКА ПРОМОВА ДУЧЕ У ҐЕНУЇ

В суботу рано приїхав до Ґенуї Мусоліні на панцирнику „Кавур", якому товаришило багато воєнних кораблів. На площі Перемоги виголосив Мусоліні промову, в якій порушив австрійську справу, стверджуючи, що 11. березня ц. р. станула Італія перед рішенням, від якого залежав европейський мир. Приготовлена на це Італія дала відмовну відповідь на відому дипльоматичну інтервенцію заграниці в австрійській справі. Це завело надії тих елементів, які сподівалися зудару двох тотальних держав, що мав довести до тріюмфу большевизму в Европі. Такий крок Італії виплила не з конечности, але розваги і політичного розуму. Від 1934 до 1938 року поплило багато води під мостами Тибру, Дунаю, Шпреви, Секвани і Темзи. У тому часі висунено проти Італії санкції, яких вона не забула. „Концепція Стрези" вмерла, Італія ніколи її не відновить. Італія не могла протиставитися невпинучому епільоґові німецької національної революції. Приязнь між римським і германським світом є тривала і плідна, слова, виголошені недавно у Венецькій Палаті не є звичайною дипльоматичною фразою. Зрештою вісь Рим-Берлін зовсім не перешкоджує Італії заключувати договори. Договір з Юґославією запевнив мир на Адріятику. Договори між Льондоном і Римом запевнили тривку рівновагу просторам, що розтягаються над Середземним Морем аж до Моря Червоного.

Про взаємини з Францією говорив Мусоліні коротко, бо італьо-французькі переговори ще не покінчені. Покищо, коли йде про Еспанію, Італія хотіла би перемоги одного уряду, Франція — другого.

Італія хоче мира зі всіми державами, але щоб мир був певний, він мусить бути збройний. Можливо, що „великі демократії" мають мирні пляни, але

якщоб вони довели до ідеольоґічної війни, тотальні держави утворять бльок і будуть разом боротися до кінця.

Кінець сесії Ради Ліґи Націй.

Суботнє пленарне засідання закінчило 101. сесію Ради Ліґи Націй.

Після нарад над справою політичної еміґрації з Австрії, Рада приступила до справи

невтральности Швайцарії.

Всі делегати за винятком совітського й еспанського приняли резолюцію, якою **Рада приймає до відома постанову швайцарського уряду, що він не візьме участи в ніяких лігових санкціях.** Чилі предложило проєкт реформи Ліґи Націй. Коли предсідник звернув увагу, що ця справа переходить компетенції Ради, чилійський делеґат заявив, що

Чилі виступає з Ліґи Націй,

бо вона ухилюється від реформи; при тій нагоді він згадав, що на 42 справи Ліґа полагодила успішно лиш 11.

Засідання покінчилося нарадою

над закликом китайського уряду.

Рада Ліґи підтримала свої дотеперішні резолюції в китайській справі та осудила газову війну.

—o—

Наступ на Холмщину

„ІЛЮСТРОВАНОГО КУРІЄРА ЦОДЗЄННОГО".

I.

Завдалегідь можна було сказати, що холмське, замістське й інші віча з їх постановами — це лише прелюдії до більшої акції. Так і сталося. Щоб змобілізувати ширші, неознайомлені зі справами Холмщини польські маси та залякати рішальні чинники „страшною небезпекою" для польського населення від українців, зокрема від священиків, краківський „Ілюстров. Курієр Цодзєнни" висилає туди спеціяльного кореспондента д-ра С. Петерса (чисто польське прізвище!).*)

І ось маємо вже в „ІКЦ" аж два репортажі цього п. Петерса: в ч. 129 „Траґедія Холмської Землі — акт другий" і в ч. 130 „Упривілеєне(!) православія спихає польську людність Холмщини на дальший плян". Хоча вже другий репортаж — це у значній частині повторення першого, то всеж можна сподіватися ще неодної нової ревеляції цього спеціяльного курієрківського „висланника".

Не знаємо, доктором яких наук є п. Петерс, але — так виглядає, що він не правник і не історик, бо те, що він понаписував у своїх репортажах, перевищує всі нісенітниці й усе невігластво, яке колинебудь виливалося на газетні шпальти. До того д-р Петерс мабуть був і дуже слабим учнем з „реліґії", бо виявив слабе знання Божих заповідей: Не кради, не вбивай, не бреши!

На репортажі, які переповнені закликами до порушення конституції, цивільного права карного, кодексу й моральних приписів Христової науки та які виявляють повне історичне невіцтво й незнання сучасної дійсности, є лише одна відповідь: брехня! І ми лише одним цим словом і відповілиб д-рові Петерсові, якби ті, для кого ці репортажі призначені, мали змогу краще і повніше занайомитися з історією та сучасністю Холмщини й не піддатися їх суґестії.

Тому, що у справі Холмщини закидають пошкодованим українцям Холмщини „страшні злочини" проти польської людности й держави, мусимо забрати слово з приводу репортажів п. Петерса, щоб боронити **правдивої правди Холмщини** та її українського духовества.

II.

Щоб, як сказав літописець Нестор, знали потомки православних діла сучасних днів, слід би перекласти на українську мову та зберегти для памяти репортажі п. Петерса в цілости. Але через брак місця наводимо тут для орієнтації читачів їх наймаркантніші місця.

Перший репортаж:

...„у відродженій Польщі дістали ми у спадщині коло 150 тисяч **православних поляків**, що творять майже 70 відс. загалу православного населення, значить, лише дрібний відсоток це росіяни й русини"... **„Православні поляки (?)** від моменту коли Польща здобула незалежність гравітували до польщини.., виразно схиляючись до католицизму. Відкривалися перед ними **два** шляхи: або залишатися православними в опертї на польщину або вернутися до католицизму. Польська держава дала їм вільну руку"... **„Православні поляки мали молитися у православних церквах по польськи"(?).**

По польських православних простягнулися **чужі руки"(!)**... „на терені Холмської землі знайшлося в обіймах українців. 150 тисяч польських православних, що їх колись насильно навернули на чужу віру, знайшлося на роздо-

*) По асоціяції пригадується другий Петерс, латиш, командант Кремля, що виконав присуд над Тухачевським та іншими.

ріжжі. Сітка агітаторів у рясах почала систематично опановувати ситуацію"...

„Велика самопосвята (поляків, що йдуть у маси працювати над навертанням холмщан) зійде на нівець, якщо не прийде сюди рішуча воля польського уряду. Лише енергійно поставлена урядом справа може причинити найшкідливішу для церкви діяльність"... „Зустрів я представників адміністрації, що безрадно дивляться на акцію напливових агітаторів"... „драматичне переробленя православних на українців".

„На шляху минаємо церкви, що стоять на горбках, пнопшаться над околицею. Це символи неволі, часів займанщини, найчастіше перероблені з римо-католицких святинь... Деякі були поставлені на честь царів(!). В 1921 р. польський уряд наложив печатки на 74 церкви Холмщини на знак, що ці явні сліди насильства (!) не можуть далі служити, як місце молитви".(!)

„Але 74 запечатані церкви — це досконалий момент для агітації, що промовляє до уяви людей. Власне перед цими зачиненими церквами нелегальні (?!) „попи" роздирають ризи, улаштовують богослуження. Богослуження перед запечатаними дверима 74 церков! Нарід бачить запечатані церкви, і можна в ньому збудити на цьому тлі почуття, які в даній хвилині потрібні. На цій струні можна виграватн мельодії від комуністичних до націоналістичних... коли йде про те, щоб заколотити взаємини на селі"... „І комуністи й наслані з Галичини (з Малопольскі) попи(!) викликають іноді резонанс у душах людей, яких батьки нераз за віру зроливали кров".... Це церкви з печатками (врештою ті печатки нераз попи зривали!) — це найбільш небезпечний момент".(!)

„Переробити ці церкви на костели, навіть розібрати на цеглу, лише, на милість Божу — не залишати з печатками на воротах!... Маємо (?) повне право до ревіндикації чи до того, щоб усунути сліди займанщини. Так, як є, — є найгірше!"...

„Низька хата, часто крита соломою... це доми молитви, в яких іде не так про молитву, як про політичну роботу(?!). Такі неофіційні доми молитви відчиняють в кожному селі(!)"... В село заявляється одного ранку скромний „поп". Не мельдується у владі, не просить дозволу(?), закривається призначенням самого Митрополита Діонізія. Ці люди напливають з терену Галичини (малопольскєго) (?!)... „Поп" безправно(!) відчиняє парохію, безправно(!) править богослуження в сільських хатах, у яких горять свічки, загрожуючи кожної хвилини пожежою цілого села (!!). „Поп" безправно(!) хрестить, хоронить православного навіть у тому самому дні, в якому вмер. „Поп" безправно(!) вживає титулу пароха, відважується навіть зірвати печатку з хати(!!), коли йому запечатає влада(!). Влада раз-другий покарає, замкне йому хату, але „поп" перенесеться до другої. Врешті влада починає дивитися крізь пальці(?!).

Польські православні говорять тільки польською мовою. Це не зражує „попа". Починає класти їм у вуха, що повинні говорити по українськи (по руску). Погрожує, повчає, змушує, аж поволі починає перетягати найслабших(!). На лекції, яку зрештою веде правом кадука, вчить релігії по українськи (по руску), хоча цього не дозволяють йому закони"(!?)... „Лучить релігію з українізмом"... Не так, як у Греції, Болгарії, Фінляндії, Естонії, але цілком інакше, по „руску" всупереч історії(!!) всупереч сьогоднішній дійсности"(!)

„Чому-ж це польське населення так легко піддається теророві(!)?... Хлоп дивиться й чує, що поляк у своїй власній державі легко може втратити землю! Бачить, що цей „поп"-приблуда допускається тільки безправя(!), але далі й нічого собі з влади не робить(!!)... І піддається нагальній агітації попа"...

Репортаж другий (ч. 130):

Як ми вже сказали, у другому репортажі п. Петерс повторює багато своїх думок з першого. Ось деякі з „найцікавіших" його ревеляцій: „Поляки католики... й у половині не користають з тих релігійних упривілеєнь, з яких користають православні (!)... В Томашівськім повіті на 80.000 римо-католиків маємо 20 парохій, тобто одна парохія має 4.600 душ... 33 тисячі православних з 7 парохіями офіційними й 13 неофіційними (?!)*), разом 20 парохій (!). А значить, на одну парохію припадає ледви 500 душ... Оце перший комплекс нижчости польського населення... Густота православних парохій це перший крок до українізації тих теренів. „Попи" зявляються в кожному селі, де находиться хочби кілька православних родин, улаштовують безправні богослуження (?!), виголошують проповіді по українськи!... Цвинтарі православні залишилися й нелегальні православні попи, всупереч усяким законам(?!), хоронять православних небіжчиків безпосередньо по смерти, не турбуючись „формальностями" (!).

„Комплекс нижчости родить у душі бунт, може викликати реакцію. Був я у Щебрешині, де польське населення на вістку, що відкриють 120 церков, почало місцеву церкву розбирати на цеглу. На Холмщині будиться серед поляків відрух, що може вибухнути, якщо не прийде розвязка по думці справедливости історії (!!).

„Роздали українським (руським) селянам землю з попівок... Один староста радив мені не виїзджати в терен, бо побоюється негативних настроїв... Якими консеквенціями загрожує це державі... В Жерниках згоріла церква. На її згарищах зараз неофіційний „поп" відправив богослуження... Поплили вмішані в молитву почуття ненависти до поляків. „Поп" добре використав пожежу церкви. Хто спалив церкву? Розмовляв я з війтом... Він тої думки, що зробили це православні, на вістку про ревіндикацію... Є таке село, де з церкви зробили кльозет (хіба православні зробили би це зі своєю церквою? — Ред.). Оповідали мені про хлопців, що кидають камінням у церковні хрести (православні діти певно не кидають камінням у хрести на своїй церкві. — Ред.)... За церкву (робить відкриття п. Петерс) бореться з укриття „милий" сусід (комуністи? — Ред).

Мусимо дбати про те, щоб польське православія навернулося до прекрасних історичних традицій і стануло на становище польської національности. Це мусять зрозуміти керманичі православної церкви в Польщі"...

*) Це церкви скасованих парохій, приписані до істнуючих

III.

Годі уявити собі більше незнайства істор[illegible] та дійсности Холмщини, чи свідоме перекру[illegible] вання їх, більший хаос у голові, примітивне [illegible] тасовування й видумування фактів, щоб [illegible] катв рішальні чинники, більш цинічні „доказ[illegible]", що треба зліквідувати на Холмщині і правосл[illegible] вія й українство, і нарешті більш „легку" [illegible] дінку з етичними засадами та більш безцерем[illegible] не доносцицтво.

Хід думок п. Петерса гідний уваги [illegible] ра: На Холмщині, мовляв, буцім то 150 [illegible] православних поляків і всього маленька [illegible] росіян та українців, які схиляються до като[illegible] цизму; і якби не гурток „агітаторів" — [illegible] гальних попів" та нелегальних парохій, [illegible] вони давно сталиб поляками; ці „попи" [illegible] Холмщині якісь надлюди, бо ніхто, крім [illegible] влади, не може дати собі з ними ради, [illegible] старости „пасують" та опускають руки; [illegible] всі повстали за часів російського уряду, [illegible] реробили їх з костелів. Отже всі вони — [illegible] царату; слушно, мовляв, запечатано 74 церк[illegible] але треба їх або пересвятити або розібрати, [illegible] після цього православне населення [illegible] успокоїлосяб; щоб українці лекше успокої[illegible] не дати їм молитись у найнятих хатах, [illegible] ков та на цвинтарях, які теж треба [illegible] через те, що священники — це агітатори, [illegible] „зривають печатки" (!), не слухають [illegible] говорять до народу його мовою і взагалі [illegible] проковтнути 150 тисяч православних поляк[illegible] ясна річ, що хтось повинен взяти їх у свої [illegible] ки (!); для цілковитого заспокоєння правосл[illegible] них українців не треба їм продавати [illegible] ної землі; все це треба зробити, бо ті, [illegible] п. Петерс розмовляв, не витримають і [illegible] нуть"; а найліпше булоб, якби вища [illegible] влада змінила свою національність, [illegible] церкву від українства, ввела польську [illegible] навернула все населення Холмщини до „[illegible] традицій"... Тоді вже на Холмщині наста[illegible] рай!

Одно геніяльний проектодавець [illegible] не хоче знати: що на Холмщині є ще [illegible] ник: це кількасот тисяч православних укра[illegible] Коли тепер якийсь направду дуже мудрий [illegible] роста порадив п. Петерсові не лазити по [illegible] їнських селах, то що тоді він порадив би [illegible] Зрештою, як каже автор, ці українці Холм[illegible] вміли колись терпіти за віру, молитися [illegible] і багнах. Чи й тепер вони так не молилися[illegible]

О. С—кий.

Занепад чи кінець Ліґи Націй?

I.

Тепер у Женеві зібралася 101-ий раз Рада Ліґи Націй. Уявляємо собі, з якими похиленими головами манджають тепер у прегарній палаті Ліґи її вірні адепти. Женевська установа зазнала багато поразок, багато принесла розчарувань, дала неодин доказ своєї безсилости, але такого їй ще не доводилося переживати: треба формально (фактично це вже зроблено давно) позбутися негуса.

З українською справою було простіше: у 1920 р. кандидатуру України „відложили", а тому, коли Україну окупував агресор, можна було обмежитись „пісними" мінами та ввічливо „зі смутком" розводити руками у відповідь на заяви і протести українських делегатів...

Справа з негусом стоїть гірше: Етіопія була і властиво є дійсним членом Ліґи. Негус справедливо може сказати, що в його нещасті так само винувата пацифістична Ліґа Націй, що й імперіялістично-агресивна Італія: Коли повстав між Етіопією та Італією конфлікт, він міг дуже легко скінчитися так, як і всі подібні інші конфлікти: Італія без бою або майже без бою отрималаб певне все, що їй було потрібно, договорилась би з негусом і він би перетворився у другого мароканського султана.

Але негусові сказали, що вся Ліґа Націй, цілий світ стоїть по його боці, що за ним воєнна фльота цілої британської імперії і перш за все могутні економічні та фінансові засоби, які будуть параліжувати його противника! Негус повірив. Його войовничий нарід кинувся з голими руками на модерно виекіповану італійську армію. Але англійська фльота обмежилася прогулькою по Середземному Морі, а санкції скандально провалились. Негус був розбитий.

І от тепер старий Чемберлен разом з [illegible] міністром льордом Галіфаксом мусить [illegible] правити те, що накоїв молодий, [illegible] але утопічний Іден. Але як направити! [illegible] нути йому хоч частину його суверенност[illegible] річ виключена: ходить тільки про реаліза[illegible] розуміння між Англією та Італією та [illegible] нання короля Італії імператором Етіопії. [illegible] сумніву, що формула найдеться. [illegible] ступить Літвінов в „оборону поневолених [illegible] дів" (!!), може скаже якесь терпке [illegible] з представників малих держав, а далі [illegible] що члени Ліґи мають вільну руку, [illegible] лишній резолюції признавати [illegible] що Етіопія є кольоніяльною частиною [illegible] ської імперії. Дозвіл властиво [illegible] неодин уже член Ліґи без [illegible] давно вже це сам зробив. Ці події [illegible] авторитету Ліґи і чимало вже тепер [illegible] могильних промов над „небіжкою".

Чи справді настає кінець Ліґи, [illegible] ступили вже три великі держави — [illegible] меччина, Італія, — від якої давно [illegible] Бразилія? Чи це тільки дальший [illegible] Схиляюся всеж до останнього та гадаю, [illegible] га остаточно таки не загине і [illegible] відновиться на нових підставах. В [illegible] має ідею поважну і потрібна вона не [illegible] утопістів і наївних пацифістів.

Поважний характер її ідеї [illegible] що інтереси держав цілого світу так [illegible] сплелися, що світовий промисл, [illegible] торговельні відносини, все те, що [illegible] одним слові — цивілізація, — [illegible] ву кулю. В результаті виринула, [illegible] потреба створити якусь установу, [illegible]

регулювати всі ці міжнародні явища. І раніше, до великої війни, збиралися ріжні міжнародні конгреси, то в справі транспорту, то почт і телеграфів, то у справах торговельних і т. д. Але все це робили „ад гок", без відповідної підготови. Велика війна, підчас якої повстав нечуваний у своїй грандіозності бльок держав, що воював супроти почвірного союзу, привчив членів того бльоку до дуже тісної співпраці фінансової, постачальної, адміністративної та особливо військової. Під кінець війни склалось навіть спільне командування збройними силами Антанти під проводом маршала Фоша. Скінчивши війну ці держави переможці тому й могли так легко піти на створення цієї великої женевської установи, що міжнародня співпраця стала для них реальнішою. І Ліга організувала досконалий, хоч як практика показала, надто бюрократичний апарат: Секретріят і Міжнароднє Бюро Праці. Останній перевів величезну працю на регулювання соціяльних і економічних проблем у міжнароднім маштабі, а секретаріят підготовлював своїми студіями, меморіялами, статистикою і т. д. не тільки всі збори самої Ліги, а й ріжних конференцій великих і малих успішних і невдалих. Це надзвичайно систематизувало всю міжнародню працю. У численних звітах і книжках про Лігу Націй можна знайти довгу виказку справ, правда другорядних порівнюючи зі справою мира і великою політикою, але справ реальних і поважних. Про це ширша публика майже нічого не знає, бо горячі пацифісти і самі діючі особи Ліги спопуляризували її, як інструмент мира, чого вона саме не всилі виконати і цим вони підірвали цілковито її престіж. Проминули вони ще один, може найповажніший, момент в істоті женевської установи, який може й найголовніщий.

Але про ці проблеми у черговій статті.

Олександер Шульгин.

З польської преси.

В чому ріжниця між українцями в Польщі і поляками в Чехословаччині.

Обурення усеї — без винятку — польської преси з приводу декларації УНДО, преси, яка на тих самих сторінках широко розписувалася про домагання автономії для польської меншини в Чехословаччині, викликає мимоволі питання: яка-ж ріжниця між польською меншиною в Чехословаччині й українською меншиною у Польщі? Чому воно не те саме, коли поляки хочуть мати автономію в межах чехословацької держави і коли українці домагаються того самого від Польщі. Цю справу розяснив консервативний „Час" (ч. 132 з 15-го травня ц. р.) у статті п. н. „Декларація УНДО". Автор цієї статті ставить собі питання: що спонукало УНДО виступити саме у цій хвилині з такою енунціяцією?

„Українська відповідь на це питання напевно буде більш-менш така: Три роки тому започаткували ми політику порозуміння. Ми взяли участь у виборах до парляменту. В палатах наші представники давали нераз доказ свого льояльного відношення до держави. Ми рішилися на таку політику, не вважаючи на те, що була вона в широких колах українського громадянства непопулярна, що давала зброю в руки українських радикальних партій. І що ми за те дістали? Нічого, рішуче нічого. Наша терпеливість має свої межі. А врештою, якби ми не зважилися на такий рішучий крок, яким є наша остання декларація, українське громадянство відвернулосяб від нас."

Але ця відповідь — зазначує автор з „Часу" — не переконує.

„Бо започаткованої три роки тому політики порозуміння не спричинив якийсь наглий наплив безінтересовної любови українців до Польщі, але їх добре зрозумілий інтерес і холодна політична калькуляція. Українці могли так довго йти проти Польщі, як довго мали вигляди сперти свої національні змагання поза її межами. Якби нпр. була надія, що в рямах СССР розвинеться справді автономна українська республика, тоді протипольське становище українців, що живуть у нашій країні, булоб зрозуміле з погляду їх національних інтересів. Але таких виглядів українці не мають. Єдині вигляди на національний розвиток вони можуть мати спираючись на Польщу. Сильна Польща є сьогодні в інтересі українського народу. Власне те, що українці зрозуміли цю правду, вможливило порозуміння перед трьома роками. Але ця правда сьогодні така сама актуальна, як тоді. Під цим оглядом ніщо не змінилося. Сьогодні українці теж не можуть рахувати на ніякі чужі сили, що хотіли би і могли би спонукати Польщу до якихнебудь уступок на їх користь. Тому покликуватися на міжнародні зобовязання Польщі, як це робить декларація, — це основна політична помилка. Вона провокує польську сторону, причому не має ніякого реального політичного змісту. Між домаганнями національних меншин, що живуть у Чехословаччині, і виступом УНДО є та капітальна ріжниця, що ті меншини є складовими частинами народів, які мають могутні держави, що зголошують свої претенсії до заселених тими меншинами земель. Тому ці меншини можуть задиратися з Чехословаччиною, така політика з погляду їх національних інтересів зрозуміла, бо їх оперття не у Празі, але в Берліні, Будапešті, чи Варшаві. Зовсім інше становище українців. Реалізація їх національних ідеалів не є можлива в оперті на Москву, Київ або Берлін, але тільки в оперті на Варшаву."

Не маємо наміру полемізувати з цілою низкою думок чи поглядів автора, що їх він висловив у цьому уступі. Для нас важне ствердження, що між чехословацькими меншинами й українцями у Польщі є тільки та ріжниця, що у сьогоднішньому положенні за українською меншиною у Польщі нема кому постояти та впімнутися. Інших причин, так сказатиб річевих, щоб не задовольнити вимог українців у Польщі, нема. Причина, яку наводить автор з „Часу" — коньюнктуральна, як воно часто у світі й у політиці буває. Адже й сам автор з „Часу" забуває про те, що хоч польська меншина вже довгі роки була у межах Чехословаччини, то все-ж не видвигала вона домагання автоно-

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 3.

І. З-КО.

Голівка амора.

На вечірню шклянку чаю я пішов до пані Ніни.

Але ви мабуть не знаєте, хто така пані Ніна?

Познайомлю вас. Отже це тридцятьшістьлітня вдова...

— Агов!... Чекай, голубе! — скажете мені: Загналися, добродію... Адже ніхто не починає представляти пані з її метрики... бо ж з усіх непевних речей ця найнепевніша. Отже відразу характеристика стає на хибний шлях...

На це питання, я маю вже готову відповідь:

— Я й не починаю з метрики. А коли кажу про 36 літ пані Ніни, то тільки на підставі власної обсервації: так моя приятелька виглядає. Може навіть ще й молодше... на це нема ради. А зрештою це не важне: 36, чи скільки там. Головне, те що пані Ніна молода. Не тільки тілом, але й душею.

Чи гарна?

Про це не буду говорити; досить зазначити, що у неї в домі майже кожного вечора можна було зустріти на „шклянці чаю" добрий гурток молоді, а часом і старшого громадянства. Розуміється, переважно мужчин, у яких пані Ніна, як то кажуть, мала успіх.

Тайна цієї сили притяжности, на мій погляд, була в тім, що пані Ніна — колишня театральна артистка, а тепер вдова по судовому радникові, який умер у чинній службі, а дружині лишив 400 зол. місячної емеритури й гарну віллю.

До цього треба додати природну інтелігенцію, активну цікавість до світу всіх девятьох старших і десятої молодшої Музи. В її вітальні справді можна було годинку-дві провести з приємністю.

Я належав до найближчих друзів пані Ніни. Може тому, що і сам був, коли вже не вибранцем, то бодай ревним слугою Муз і грацій. А може тому, що я не залицявся до привабливої господині, як до жінки, а тримався на товариській стопі.

Тепер прийшов мабуть передчасно, бо ще нікого з чужих не було. В цім дусі й висловив щось наче вибачення.

— Та де там нікого не було? Були вже... Ось бачите, яка я схвильована...

Дійсно, я помітив, що пані Ніна справді була трохи почервоніла — і при тому наочвидно, що це ані від рожевої пудри, ані від крейдки; просто природні румянці, що бувають при соромливости, обуренні, хвилюванні і подібних не цілком спокійних переживаннях людини.

— Що сталося, пані Ніно? Хто це вас так розхвилював?

— Сідайте... Закуріть...

Господиня підсунула мені коробку з папіросами й сама закурила.

Аж по кількох затяжках пані Ніна сухо кинула:

— Був перед хвилиною цей... Забрівний, Славко.... Смаркач!...

— Кель виражанс, пані Ніно? Що це я від вас чую!...

— Вибачайте, але я інакше не можу назвати цього „молокососа", який собі забагато позволяє...

Мене це починало цікавити. Славка, Забрівного я знав добре. Це 22-літній спортовець, „капітан" футбольної одинацятки, „скакун" і „метач дисків". Взимі румяний, як свіжо спечений пампушок; влітку бронзовий, як мулят... До пізньої осени ходить без комірця при сорочці, з розкритими грудьми. Студіював ветеринарію і неодна панна потай зідхала до нього. Не цурався й він молодого жіночого товариства. Симпатичний хлопець.

Але... він і пані Ніна?...

— Ну, і що ж наброїв той, як кажете, молокосос?

— Я мусіла випросити його з хати...

— Аж так?

Пані Ніна нервово ходила по кімнаті. Поправила завісу на вікні. З вазонової бегонії почала відщипувати зівялі листки. Чомусь це їй не вдавалося — шарпала і здорові листки. Нарешті кинула:

— Чекайте... скажу чаю подати — мушу прийти до рівноваги...

За кілька хвилин ми вже попивали запашний чайок — справжній специял пані Ніни, бо ніхто в цілому місті не міг так смачно його приготовити.

— Мушу заборонити йому відвідувати мій дім... почала сама господиня: — Не потребую такого товариства...

мії, якоїнебудь, навіть не в таких розмірах, як це зробила тепер, але зважилася на те щойно тоді, коли прийшла відповідна політична конъюнктура. А хіба до цього часу не було кому за тією польською меншиною у Чехословаччині постояти, щоб вона вже давно виступила з такими вимогами, як сьогодні? Таке чи інше політичне потягнення — це звичайно дуже складна справа і не можна до нього підходити так, як автор з „Часу" підходить до декларації УНДО, стверджуючи, що це помилка, бо... у теперішній політичній ситуації українці не мають змоги своїх домагань легко зреалізувати.

Накінець автор з „Часу" сам дає відповідь на питання, чому українці у Польщі зважились видвигнути домагання автономії. На його думку тут головна причина — помилкова польська політика у відношенні до українців.

„Всупереч тому, що каже декларація УНДО, український стан посідання з року на рік збільшувався, а польський стан посідання корчився. Спричинила це помилкова польська політика, яка для доктринальних оглядів посвячувала польський стан посідання. Отже тут, хоч кермуючись зовсім іншими спонуками, давали ми українцям аж надто широке поле для розвитку. Ми позволяли їм випирати себе зі стійок, які ми досі займали. А з другого боку відмовляли їм виконати деякі їх зовсім справедливі домагання, що ні трохи не колідували з польськими інтересами."

Досить! Це ми вже чули сто разів від ендеків та озонівців. Ми цікаві, які-ж то автор з „Часу" „справедливі домагання українців, що не колідують з польськими інтересами, має на увазі, коли все те, що мають сьогодні українці в Польщі, він називає аж „надто широким полем для розвитку"? Та про які „справедливі домагання він може говорити, коли декларація УНДО — це для нього помилка, коли ця декларація — це для нього провокаційна вимога?!

Єпископ Коциловський важко недужий.

ПАТ повідомляє: Стан здоровля Й. Е. греко-католицького перемиського єпископа Коциловського знову погіршився. Як відомо, Преосвященний Коциловський віддався перед трьома тижнями важкій операції щоки, в санаторії Червоного Хреста у Львові. Тому, що здоровля Преосв. Коциловського погіршилося, його перевезли — за радою лікарів — до Відня, де мабуть тамошні лікарі-специялісти його знову зоперують.

Примусове навчання московської мови

НА УКРАЇНІ, В ГРУЗІЇ ТА ВІРМЕНІЇ.

„Ізвестія" з 24. квітня пишуть: „Совнарком і ЦК КП(б)У постановили запровадити від 1. IX. ц. р. обовязкове навчання московської мови по всіх немосковських школах України. Програму навчання московської мови та літератури значно поширять. Появляться спеціяльні підручники та видання творів красного письменства для українських дітей. Роблять заходи, щоб приготовити потрібний учительський персонал.

„Правда" з 21. IV. повідомляє з Вірменії, що навчання московської мови визнано там зевистарчальним. Республика буде мусіти впровадити навчання московської мови у вірменських і всіх інших немосковських школах. В Єрівані уладжено курси для приготування 960-ох учителів. Московські педагогічні інститути повстануть в Єрівані й Ленінакані. У вірменськім державнім університеті відкриють трирічні курси московської мови і письменства. „Правда" з 23. квітня подає, що на навчання московської мови в Грузії звернуть особливу увагу, бо ця мова служить до звязку з великим московським народом"... Рівночасно московська преса подає дуже багато відомостей про боротьбу проти примусового навчання московської мови не лише в союзних республиках, а і в автономних республиках самої РСФСР. Асиміляторські зусилля московського уряду збільшують анальфабетизм не лише по чужонаціональних землях, але і в самій Московщині, відкіля забирають учителів для московщення цих земель.

(Офінор).

Словаки домагаються окремих частин

У ЧЕХОСЛОВАЦЬКОМУ ВІЙСЬКУ.

Підчас дискусії над новими законопроєктами про військову службу промовляв у празькому парляменті в імени словаків Гашік. Він видвигнув домагання окремих словацьких полків зі словацькою командою, окремої військової адміністрації, воєнної академії і т. п.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 99. Середа, 16 (4) травня 1888.

СМЕРТЬ ЯКОВА ГОЛОВАЦЬКОГО.

„Діло" подає з Вильна вістку про те, що 13-го травня 1888 вмер там Яків Головацький, колишній товариш Маркіяна Шашкевича, від 1848 до 1867 р. професор української мови й літератури у львівському університеті, від 1868 аж до смерти предсідник виленської археографічної комісії для розгляду давніх актів.

АВСТРО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ.

В політичному огляді: „Кельніше Цайтунг" так пише про військові відносини в Росії та Австрії: Хто пильно слідкує за австро-російськими відносинами, той мусів добачити факт, що в Росії легковажать собі воєнну силу Австрії, а в Австрії знову переціняють силу Росії. Як Росія не хоче приступити до вирішення східного питання, то робить це лиш з уваги на німецьку армію, як це доказують військові та дипльоматичні погляди. Але це погляд, що може важко відбитися на Росії. Росія не хоче добачити поступу, який зробила австрійська армія від 1866 р., бо на чолі генерального штабу в Росії стоїть ген. Драгомиров, котрий в 1866 р. був у пруській головній кватирі і зберіг до нині своє упередження до австрійської армії. Таке саме упередження мав і має ген. Фельдман, довголітній російський військовий аташе в Берліні, що тепер в російському генеральному штабі грає велику ролю. З другого боку важко зрозуміти, чому в Австрії переціняють російську армію".

„ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ ФРИЗІЄРА".

В новинці під таким наголовком: „Шведський король Оскар заїхав у своїй подорожі вже до Альжиру. Там прикликав він фризієра, а коли той якось незручно брався до виконання своїх функцій, бо ще ніколи не мав під своїми ножицями королівської голови, король відізвався до нього: Не робіть собі багато клопоту, стрижіть мене при помочі „ліберте, егаліте е фратерніте".

— Та щож сталося, пані Ніно?... Чи може... мені не вільно про це знати?

— Вам я скажу... але не можу приступити до тої справи... так розхвилювала мене поведінка того молокососа...

— Алеж я знаю Славка: він вихований... чемний...

Я чомусь мимохіть взяв в оборону свого побратима, представника „сильного полу".

— І я так думала. Але на цей раз він поводився, як сільський парубок...

— Ну, це вже і для мене цікаве...

— Він досить часто заходив до мене. Ви-ж знаєте: я люблю молодь... Від деякого часу я помітила, що він став якось так особливо залицятися до мене... То руку затримає у своїй руці... то доторкнеться рамени. Я зносила ці його простацькі забаганки... Записувала на рахунок його молодости... все-ж він був симпатичний хлопчина. А сьогодні це вже верх нетакту... Сиділи на отомані... Розповідав про останні легкоатлетичні змагання. Нагло каже мені: „А попробуйте, пані добродійко, які я маю біцепси?" і каблучкою зігнув руку. Я доторкнулася до його справді залізних мязів. Тоді він раптом обняв мене одною рукою за стан, а другою вище... і намагався цілувати... мене! Таж я йому мамою можу бути!

— Ну, скажім, тільки сестрою — дипльоматично почав я, стараючися цим змягчити обурення моєї симпатичної господині.

— Це неважне. Я старша від нього... І чого хоче від мене той смарк...?

Розуміється, на таке питання я не наважився відповідати. Спробував обернути все в жарт:

— Я й не думав, що Славко такий гарячий... Звичайно ті спортсмени холодні, як риби. А цей, бачте, мурин! Молоде, зелене,... не беріть цього всього так трагічно, пані Ніно.

— Та воно не трагічне, а комічне. Але я такого простацтва знести не можу... і того парубка не бажаю більше бачити у себе...

•

Молі поточили білу горностаєву мантію гір і вона почала світити чорними плямами. Ревними слізми цяпотіли дахи. Корчилася підстаркувата зима в смертельних конвульсіях. А нарешті одного теплого ранку й зовсім сконала.

Розбрикалися випущені на волю весняні вітри. Жадібно повипивали води, висушили землю. І нарешті прихід весни оголосили офіційно афішами, на яких стояло: „Сокіл—Гасмонея", перший весняний товариський метч" і т. д.

Знаючи, що пані Ніна любила такі змагання, я зайшов до неї запропонувати своє товариство — „льожу".

Покоївка Міля заявила мені ще в сінях, що „пані болить голова... пані в ліжку", але я таки казав сповістити господиню про мій прихід.

За той короткий час, поки Міля пішла до кімнати, я чомусь подумав про Славка Забрівного. Про інцидент я давно вже забув, як і про самого його спричинника. Одне, що взимі Славко виїздив на студії, а друге — таки дійсно я його більше не зустрічав у сальонах пані Ніни: вона дотримала своєї постанови. Тепер же він уже деякий час перебував дома, а завтра мав виступати у футбольному метчі. І... пані Ніна, коли тільки піде на метч, то побачить його, а може доведеться їм і зустрітися. Яка-ж буде ця зустріч?

Мої думки перебила Міля:

— Пані прохають вибачити, що мусять прийняти пана у спальні. Але пані хорі... Прошу ласкаво....

Пані Ніна у барвистім китайськім халаті напів сиділа, напів лежала в ліжку.

— Вибачайте, що я вас так приймаю, але ви немов би свій...

Усміхалася до мене. На хору зовсім не виглядала: румяна, очі веселі. Мабуть якась „дамська хороба — мігрена чи щось подібне; а може попросту „настрій".

— Розумію, розумію. Що з вами, пані Ніно? Вмирати збираєтеся?

— Щось нездужаю... але це вже минає...

— А я оце прийшов до вас із просьбою: може ми завтра пішлиб на метч?

На моє здивування, пані Ніна охоче і спокійно погодилася. Я вже збирався відходити, як пані Ніна мене затримала:

— Чекайте. Міля дасть нам сюди підвечірок... какао... побалакаємо трохи...

На дзвінок ввійшла покоївка, а за декілька хвилин уже повернулася з тацою.

Пані Ніна командувала:

— Підсуньте, Мілю, ближче до мене той готовий столик... Панові поставте горнятко з того боку. — Мені сюди... О... так, добре. Тоді можете йти.

(Далі буде).

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Сторінка без політики.

Помста Будди.

У глибині Індій є ще оподалік вигідних державних доріг чимало непрохідних гущавин і пралісів, сповитих дивними тайнами-легендами про казочні скарби, розміщені у старовинних святинях. Іноді европейські мандрівники намагаються пройти таку гущавину і прослідити тайни індуських святинь. Найчастіше такі виправи кінчаться невдачами. Про одну з таких виправ, яка малощо не закінчилася трагічно, оповідає один із дієвих осіб тієї виправи Джон Герді.

Немало я здивувався, коли зайшовши до великого голю гостинниці в Пенангу застав там мого приятеля Фреда Тровлера. При ньому була оригінальна декорація — майже порожня пляшка віски і шклянка, в якій не було ні краплини содової води. Він сидів з розбурханою чуприною і шкляними очима

СКАРБ У ДЖУНҐЛІ.

Коли я поздоровив його, він спершу видивився на мене, відтак його очі блиснули і він підскочивши з місця кинувся мені в обійми.

— Небо післало мені тебе — вигукував він захоплений.

— Що тобі трапилося? Потребуєш грошей? — запитав я і визволився при тім з його обіймів.

— Грошей?/Ні, тебе я потребую! Ти мусиш іти зі мною.

— Куди, якщо можна запитати?

— Злобудемо скарб — заявив він розрадуваний, не відповідаючи безпосередньо на мої питання.

Імовірно якась нова думка гідна Фреда. Проте я почав слухати зацікавлений його оповідання. А він оповідав захоплений, що в одній старій святині, яка міститься десь у глибоких джунґлях Індокитаю, можна знайти казочні скарби, в іствування дорогоцінних, неймовірної величини дорогих каменів я теж не вірив. Тільки подорож у невідоме примаювала мене. Бажання пережити пригоду жажда побачити те, чого ще ніхто не бачив, лучила нас справді зі собою. Фред так довго гуляв із сином одного індуського князя, доки той не виявив йому тайни.

ЗІ ШКІЦАМИ КРІЗЬ ПРАЛІС.

Два дні пізніше виїхали ми до Сінгапуру і відтак знову по двох днях до Кольону. Відти знову ж майнули ми до Пнемпену, головного міста Камбоджі, положеного над Меконґом. Там поробили ми останні підготування до подорожі. До Конгу положеного на далекій півночі тієї провінції, майже над кордоном Сіяму, виїхали ми з анамітами на ослах. Далі мусіли ми вже самі пробиватися.

Без більших пригод добилися ми до Конгу. Щойно там почалися труднощі. Нариси карти, що їх Фред мав зі собою, виявилися дуже неточні і найважніше — поведінка туземців вказувала нам різко на те, що ми не можемо надіятися від них ніякої помочі, особливо тоді, якби вони відкрили наш плян.

Між Меконґом та його допливом Біднгі простягалися індійські заплідиені пропасницею мочаруваті ліси, в яких аж роїлося від злобних галок. Також і тигри не були там ніякою невидальщиною. Та саме в тій найглибшій і найдикшій закутині лежала десь стара святиня. Нам не залишалося нічого іншого, як іти навмання крізь гущавину, кермуючися далі неточними нарисами.

Чергового дня, коли ми опинилися в непрохідній гущавині ліан і коли здавалося, що вже не можемо поступити вперед, знайшли ми вузьку, зарослу дорогу-стежку. Ми пішли нею. Під вечір стрінули ми певну людину, буддійського священика, якого гостроконечна жовта шапка вказувала на вузьку високу рангу. Він обдивув нас недовірчиво і почав випитувати „куди й за чим".

ПЕРЕСТОРОГА.

— Ми є дослідниками природи — брехав Фред безлично — і хочемо дістатися до Уліну.

— А, то ви сильно накладаєте, панове — замітив будист по короткій надумі. — Ви повинні радше держатися корита Меконгу.

— Так, але не маємо човна і крім цього хотіли б ми знайти ще деякі рідкі роди рослин.

— Тут можете знайти лиш пропасницю і помсту Будди, якщо ви скаламучуєте його спокій.

Цими словами жрець переконав нас, що ми на добрій дорозі.

— Чим же непокоїмо Будду, коли ми лиш рідкі рослини шукаємо і збираємо. Невже тут є якісь святощі, чи святі місця, яких не можна переступити?

— О, ні, — відповів лама сміючися — але Будда є скрізь і коли хтось непокоїть спокій неторкненої досі природи, непокоїть теж таким чином і його самого.

Коли ми прнобіцяли, що підемо далі простою дорогою до Уліну, жрець запросив нас на скромну вечерю і нічліг. І справді найближчого ранку ми змінили напрям, але тільки на те, щоб небавком завернути знову на зарослий шлях. Пізно пополудні праліс раптом урвався, заясніло світло і ми станули на площі, на якій не було вже високих дерев, лиш кущі. По середині стояло щось гейби велитенський лев-чоловік із безчисленними ногами і дико вишкіреними зубами, імовірно вирубаними зі скали. На сторожі тієї дивоглядної будови стояли два могутні камяні слоні.

ВІЧ-НА-ВІЧ ІЗ БОГОМ.

Обережно підступили ми ближче і відкрили раптом за статуєю вхід, який імовірно вів кудись у глибину. Ми не хотіли один перед одним виявити острах і неясне почування непевности і тому завагавшися лиш хвилинку, ми ввійшли в коридор. По 20 хвилинах ми могли бути на яких 5 м. під землею — наш коридор розгалужувався в ріжні бічні ходи. Ми пішли одним із коридорів до просторої салі-голю з прегарними колюмнами. Все тут задержалося ще в здоровому стані, але ніде не було ні сліду з тих скарбів, що про них Фред говорив. Переполошені почали ми далі блукати по бічних сходах, коли раптом станули очаровані небувалим видом.

БУДДА З ТУРКУСОВИМИ ОЧИМА.

Перед нами стояла велика-величезна статуя Будди. Очі статуї творили великі як пястук туркуси, на ризи складалося безліч прегарних смараґдів, перетикані чистими, блискучими діямантами. Біля витягненого рамени бога стояв жертівник, на якому лежав неймовірно великий, червоний як кров рубін.

Фред підійшов обхоплений гарячкою ближче, станув на цоколі і наблизився до жертівника.

Я все ще стояв при вході очарований, коли раптом мені здавалося, що статую пройшли гейби непомітні дрижаки. І саме в тому менті я побачив, як простягнене рамя Будди почало рухатися і грозило, що здавить Фреда в обіймах. Я скрикнув пронизливо. Несамовитий гомін пішов по святині, здавалося, що сотні демонів почали раптом сміятися і я на секунду наче задеревів зі страху. Відтак я скочив на ступні і майже в останній секунді встромив свій важкий кріс між кадовб і рамя таємничого бога.

Фред був у тій хвилині такий зацікавлений скарбами, що не запримітив небезпеки. Він зорієнтувався щойно тоді, коли праве рамя Будди його схопило і придавило до статуї.

Мені здавалося, що я чув, як його кости тріщали і я вважав його вже за страченого. Та я мимоволі стримав головне рамя, яке було би Фреда задавило на смерть і друге рамя могло його лиш сильно схопити.

Довгі, як вічність години проминули, заки я вспів чортівський механізм відкрити і зруйнувати, щоб визволити приятеля з жахливих обіймів.

Ще один останній погляд кинули ми на грізну ситуацію, яка нагнала нам такого страху і яка далі погрожувала ріжними несамовитими тайнами і без ніяких скарбів пустилися в поворотну дорогу, щасливі, що нам взагалі ціло вдалося з цієї халепи вийти.

Американські дебютантки на англ. дворі.

Саме цього тижня почалося представлювання „дебютанток", значить таких пань, що їх перший раз приймають на англійськім королівськім дворі. Цього року анулювали привілей яким досі користувалися американки. Досі представляли англійському королеві й королевій найбільшу скількість американок. Їх скількість давала більше число, як усіх інших чужинок разом узятих. Це пояснювали цим, що американки, з усіх жінок світу, не рахуючи англійок, проявляють найбільше охоти дістатися на англійський, королівський двір. Кожного року Білий Дім, канцелярію сенату, міністерство закордонних справ засипували прохання молодих американок, які хотіли конче опинитися на офіційнім прийнятті англійського двору. Скількість таких кандидаток осягала кожного року цифру 300 осіб. Із тих трьох тисяч вибирали 300 і щойно з тої останньої скількости вибирали ще 30 молодих американок, які мали те щастя, що представлялися на англійському королівському дворі.

Остаточний вибір дебютанток завжди переводив американський посол у Льондоні. Теперішний посол Кеннеді відомий зі своїх твердих демократичних переконань і з відомої історії з короткими штанами і шовковими панчохами, рішив зірвати з дотеперішньою практикою. В листі до одного зі сенаторів у Вашінгтоні пише він, що не думає зовсім вибирати кандидаток зпоміж тисячів, яких він зовсім не знає. Він рішуче не хоче кермуватися протекціями і поручальними листами. Це противиться рішуче його демократичним засадам.

Тому від цього року будуть представляти англійському королеві й королевій тільки тих американок, які постійно живуть в Англії, з уваги на те, що вони є членами родин американських урядових осіб і представників.

Цього року між дебютантками буде всього сім американок і в тому... дві дочки американського посла Кеннеді.

Життя або зір.

Цілу Америку хвилює саме тепер справа пятитижневого немовляти Елен, Едити Колес, яку, як каже американська прилюдна опінія, сама мати засудила на смерть.

У дівчинки витворилася якась небезпечна пухлина в околиці мозку. На думку лікарів смерть немииуча, якщо тієї пухлини не зможуть у найближчих днях усунути. Та операція, яку при цій нагоді мусять перевести, грозить іншим нещастям: дитина осліпне на ціле життя.

Батько й мати не годяться на операцію. Вони воліють бачити донечку мертву, ніж не сліпу. Прилюдна опінія Америки роздвоїлася. Дитячу лічниця в Герфільд-Парк дістала сотні тисячі листів і телеграм. Автори тих листів і телеграм обурюються і різко виступають проти цього „найдивогляднішого — як вони кажуть — злочину супроти безпомічної і нещасної дитини". Багато з них домагається, щоб операцію перевели навіть усупереч волі батьків.

Як подають останні вістки, мати буцімто уступила під натиском загальної думки і погодилася на операцію, яку небавом мають перевести.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Сокільський біг навпростець

з ПЕРЕШКОДАМИ.

В неділю 15. травня н. р. улаштувала Спортова Секція Сокола-Батька, як щороку, масовий біг з перешкодами. До цього бігу запрошено до участи КЛК і Орлів.

В год. 12. на площі Сокола-Батька стануло **40 гуртків — 120 змагунів і змагунок** на старт. Кожний гурток числив 3 особи. Чисельно найсильніше були репрезентовані очевидно соколи, що дали **108 змагунів** (у тім жіноцтво в числі 27), а саме: **Сокіл-Батько** — 16 гуртків (48 осіб); **Сокіл II.** — 2 гуртки (6); **Сокіл III.** — 6 гуртків (18); **Сокіл IV.** — 11 гуртків (33); **Сокіл Голоско Велике** — 1 гурток посестер. **КЛК** — 2 (!) гуртки (6); Орли — 2 гуртки (6).

Організація змагань справна. Головним суддею був п. Е. Благітка, секретарював п. М. Кульчицький.

Висліди: **Жінки:** — 500 метрів і 5 перешкод. На старті 6 гуртків: 1) **Сокіл — Голоско Велике** — в складі: **Камецька Т., Мельник І., Чухрай М.** пробігли трасу і поборoли усі перешкоди у часі **2 хв. 38 сек.** 2) **Сокіл III.** — (Стефа, Геника, Орися) — 2,45 хв. 3) **Сокіл-Батько** — (Наталка, Гандзя, Іванка) — 2,46 хв. На дальших місцях Сокіл IV. (I), Сокіл-Батько (I.), Сокіл-Батько (II.), Сокіл III. (II.), Сокіл IV. (II).

Юніори — 600 метрів і 9 перешкод. На старті 10 гуртків: 1) **Сокіл IV. — (Льова, Сірко, Король)** у часі 3,12,5 хв. 2) **Сокіл-Батько** (Всеволод, Лисий Лев) — 3,30 мін. 3) **Сокіл-Батько** — (Бомба, Думдум, Озима) — 3,41 хв.

Мужчини — 800 метрів і 14 перешкод. На старті 21 гуртків: 1) **Сокіл-Батько** — гурток І. **(Вальчик О., Козачок О., Соколовський Ю.,)** в часі **5 хв. 35,5 сек.** 2) **Сокіл-Батько** гурток IV., (Кусик, Фесолович, Кіпецький) — 5,37 хв., 3) **Сокіл-Батька V.** гурток (Мазей Е., Кишай М., Горечка О.) — 5,40 хв. 4) КЛК І. (Гаврилюк Рибачек, Гаврилюк) — 5,42 хв. 5) Сокіл III. гурток I. (Орищин, Стебельський, Гура) — 5,48 хв. 6) КЛК II. — (Добрянський, Кропива, Шеремета) — 5,53,5 хв.

Гарний день зібрав понад 300 глядачів, які з великим зацікавленням слідкували за ходом змагань. Передували соколи-приладовці, з відповідною зимовою заправою. Три перші гуртки Сокола-Батька мали гарні моменти при співпраці на перешкодах, за що заслуговують на признання.

—o—

Степаняк мистцем львівського воєвідства.

В неділю 15. V. відбулися на городецькій шосі, на трасі 100 км., змагання за мистецтво Львівського Воєвідства. В змаганнях брали участь наколесники всіх львівських клюбів. Старт змагунів відбувся поодиноко, при тому змагунів випускали що 2 хв. З України стартувало 6 змагунів. Перший стартує Маліновський (Стшелєц-Рожен), другий Івасів (Україна), шестий Нойгебавер (найгрізніший конкурент Степаняка), восьмий Степаняк (Україна), за ним інші змагуни. 12-ий стартує другий суперник, Опіят (Л. Т. К. М.).

Степаняк вже по старті минає попередніх стартуючих і приходить на півметок у Судовій Вишні третій. Порядок на півметку такий: 1) Нойгебавер, 2) Бабій, 3) Степаняк.

У поворотній дорозі Степаняк збільшує темпо, минає Бабія, маючи перед собою лише Нойгебавера, до котрого має вже 2 хв. надроблені (беручи під увагу випущення зі старту з різницею 2 хв.). Чим ближче до мети, віддаль між Степаняком і Нойгебавером зменшується, так, що на мету впадає Степаняк у часі на 4 хв. кращім від Нойгебавера. Загальний час і клясифікація: 1) Степаняк (Україна) 3.09,59 $^{3}/_{5}$; 2) 2) Нойгебавер (Стш. Рожен) 3.1,3,59 $^{1}/_{5}$; 3) Опіят (Л. Т. К. М.) 3.16,51 $^{1}/_{5}$; 4) Бабій (Україна) 3.18,32 $^{1}/_{5}$; 5) Брошак (Стш. Рожен).

Крім цього відбулися змагання на трасі 75 км. також при участи змагунів України. Перше місце добув Паглю (Стш. Рож.) у часі 2,17,01, 2) Цвинар (Стш. Рож.) 2.17,06, 3) **Левкович (знаний боксер — Україна)** — **2.17,06**, 4) Сітник (Чорні), Смоляна (Л. Т. К. М.), 6) **Лата (Україна).** Льоката Лати не є вираженням його вмілостей, бо при вударі зломив колесо і мусів вдоволитися шестим місцем. Дальші змагуни України заняли: 10-те місце Ясінський, 11-те Должанський. Колтуцький перед метою розбився.

Україна — Польонія 4:1 (0:0).

Тиждень тому, після нещасної, хоч заслуженої програної України з Ярославом, ніхто мабуть не сподівався, що так швидко прийде регабілітація, тим більше, що Польонія була досі (і може ще є) одним з найповажніших кандидатів на мистця. Метч із Польонією заграла Україна зовсім добре, не нагадуючи змаґірованої, історичної та необчисленої дружини вперед тижня.

Проте не обійшлося і цим разом без слабих місць, до яких у першу чергу слід зачислити по старому звичаю поміч. Одиноким яснішим пунктом був тут ще Романець (останній його виступ перед 2-місячною дисквaліфікацією). Гошовський хотів заграти якнайліпше, щож, коли ніодин двобій йому не вдавався, ніодна подача м'яча не йшла — туди, куди слід. Слабшої форми від недільної давно ми вже не бачили в цього грача. Від Цимбали годі більше вимагати, як він дав. При цій нагоді хочемо підкреслити одно: лінія помочі, як і нападу, мусить бути змонтована одноціло і взаємно розумітися. Постійні експерименти ще більше ослаблюють цю і так не дуже сильну лінію чорно-червоних.

Напад України нагадував у деяких моментах свої давні добрі часи. Легко підіздив ефектовними акціями під ворота противника, але знову за пізно рішався на стріл. При тому виявилося, що годі всім напасникам грати на Скоценя II., який завдяки своїй повільности перестає бути небезпечним стрільцем і пробоєвиком. Краєвський хотів добре грати, та не зважаючи на всі заходи, не вмів заграти як лучник. На позиції лучника треба швидко думати та ініціювати акції, а цього від Краєвського годі вимагати. Тому, коли в другій половині Краєвський замінявся з Богуратом за місця, ця заміна вийшла не лише їм обом на користь, але й цілій дружині. Краєвський на крайнику став знову небезпечний і його центри викликували чимало збентеження між заложниками Польонії. Богурат на лівім лучнику став головним автором перемоги чорно-червоних: працював за двох, ішов на безнадійні м'ячі і ворота 2 здобув в таких умовинах, у яких інші грачі булиб навіть з місця не рушилися. Дуже мудрим і чуткливим дириґентом був Мікльош I., який у першій половині був безперечно найкращим грачем у нападі. Цим разом Мікльош грав спокійно і цей спокій вплинув додатно на цілу лінію. Під кінець слідно було на Мікльошеві втому. Для Скоценя маємо лиш одну раду: якнайбільше тренувати, щоб стати знову по давньому проворним, звинним і скорим напасником. Тихоліз на несвоїй позиції випав незле. В кожнім разі можна сподіватися від нього, як від молодого грача, тільки поправи.

Кілька слів щирої похвали належиться обом заложникам, Воробцеві і Мікльошеві II., які грали д. добре. Воробець був кращий тактично, Мікльош вносив до гри більше темпераменту, (коли лиш не забагато!), Босий не мав поля до попису.

В Польонії найкраща поміч, доволі слабий заложник Канський і дивно непевні оба воротарі. Напад під воротами безпорадний.

У першій половині гра д. гарна і швидка, при тому Україна мала більше підворітних ситуацій, з яких кілька запропащує Краєвський і кілька Скоцень. У другій половині ситуація стає вже в перших хвилинах трагічна, коли Польонія веде по вільнім Зелінського 1:0. Та Україна грає далі спокійно і по кількох хвилинах при окликах „Україна, темпо!“ Богурат вирівнює. Небавом по розі, битім прецизно Краєвським, Мікльош стріляє головою другі ворота. Автором третіх воріт є Богурат, який використав притомно непевність воротаря. Після того Україна спочиває на лаврах і віддає ініціятиву Польонії. Щойно в останній хвилині гри Скоцень II. здобуває по добрій подачі Тихоліза на четверті ворота (теж не без вини воротаря).

Суддював, як завжди добре, п. В. Кухар, до якого публика має беззастережне довіря. Видців к. 3.000.

ІНШІ ЗМАГАННЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ: **Гасмонея—Ресовія 2:0 (0:0).** Перевага Гасмонеї, яка через стрілову недиспозицію нападу не здобула вищої перемоги. Ворота стріляли Геніг з карного і Шляф. Суддював п. Савіцький.

ЛЬВІВ: **Р. К. С.—Погонь І. Б. 4:1 (0:0).** в Погоні грав напад лігової одинацятки: Матіяс І., Боровський, Кравс, Єдинак і Гвіздала. Ворота для Р. К. С.-у добув Зуб з карного, Желізко і Канда (2). Для Погоні єдині ворота добув Кравс. Погонь мала періоди переваги, але не могла спромогтися на стріли. Суддя п. Голік.

ЛЬВІВ: **Лехія—II. Сокіл 1:0 (1:0).** Ворота для Лехії добув Книжицький. Лехія була дружиною продуктивнішою у підворітних ситуаціях. Зате в полі переважав Сокіл. Суддя п. Курцвайль.

ДРОГОБИЧ: **Юнак—Чорні 1:0 (1:0).** В дружині Чорних найслабше грало оборонне тріо. В лінії помочі найслабший Чижевський. Вже початок гри вказує і заповідає перемогу Юнака і цей власне початок (11. хв.) рішив про вислід метчу, коли після рога Кручек вмістив м'яч у сітях гостей. В Юнаку найкраще грала залога і середущий помічник. Суддя п. Гловач з Перемишля, мав важке завдання і вивязався з нього бездоганно.

ПЕРЕМИШЛЬ: **Чувай—Корона 3:0 (1:0).** В першій половині гра вирівнана, в другій замітна перевага Чуваю, для якого ворота добули Гладкий, Фусек (з карного) і Добровольський. Суддя п. Бжуховський.

СТРИЙ: **Погонь (Стрий)—ВКС Ярослав 4:0 (1:0).** Ворота для місцевих добули Валіцький і Гофман по 2. Погонь увесь час переважала, ВКС, незважаючи на поразку, грав незле. Суддював проф. Романець.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛГИ.

1) Чорні	20	29:11	58:23
2) Україна	**19**	**26:12**	**40:26**
3) Польонія	19	26:12	40:29
4) Гасмонея	19	24:14	29:17
5) Погонь (Стр.)	19	22:16	49:28
6) Р. К. С.	19	21:17	24:20
7) В.К.С. Ярослав	20	21:19	24:24
8) Юнак	20	19:21	43:42
9) Лехія	19	18:20	45:39
10) Погонь І. Б.	19	18:20	42:44
11) Ресовія	19	18:20	31:41
12) Чувай	19	13:25	23:44
13) Корона	20	8:32	31:79
14) Сокіл II.	19	7:31	16:41

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

СТАНИСЛАВІВ: **Покуття—Пролом 1:0 (0:0).** Один з рішальних метчів за вдержання в А-класі станиславівської округи програв Пролом несподівано у себе дома. Поразка ця відсунула Пролом знову на останнє місце в табелі, що після вислідів з неділі 15. V. (Стшелец Гірка—Стшелец Раз-Два-Три 2:1; Бистриця—Стшелец Ріпне 1:0; Ревера—Стшелец Брошнів 3:2) представляється так:

	гри	пкт.	вор.
1) Ревера	11	18:4	[illegible]
2) Ріпне	11	14:8	[illegible]
3) Гірка	11	12:10	[illegible]
4) Раз-Два-Три	12	12:12	[illegible]
5) Брошнів	12	12:12	[illegible]
6) Покуття	12	10:14	[illegible]
7) Бистриця	11	8:14	[illegible]
8) Пролом	**12**	**6:12**	[illegible]

САМБІР: **Дністер—Стшелец (Борислав) 2:0 [illegible]** Дністер постарався про найбільшу несподіванку неділі 15. V. ц. р. Добуття двох пунктів на лідері табелі — не легка річ. Коли додати до цього, що перемога [illegible] самбірської дружини була зовсім заслужена, Дністрові належиться повне признання. Найкраще заграла в [illegible]шій дружині лінія помочі в складі: Малапій—[illegible]—Богоніс. Залога певна, воротар Роґуцький без [illegible]. Добре теж грав напад, у якому визначався Ваньо[illegible] автор обидвох голів. Ціла дружина грала [illegible] жертвенно і завдяки цьому відобрала Стшельцеві [illegible] пункти, чого досі не вдалося ніодній дружині [illegible]бицької А-кляси.

МИСТЕЦТВА Ц-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ: **Степ—С. К. Р. 2:1 (0:1).** Степ виступив [illegible] цих змагань у складі: Костів, Литвин, Ґдуля; Бо[illegible] Тимцьо, Каландяк; Ощудляк, Оглій, Сайдук, Па[illegible] Петрівський. Степ натрафив на молоду, але дуже [illegible]ну дружину С. К. Р. та позволив собі стріляти [illegible] з вільного, хоч увесь час переважав. У другій [illegible] Степ знову пересиджував постійно на карному полі С. К. Р., та знаменитий його воротар видобував усі [illegible]лося, неминучі голі. Щойно на вісім хвилин перед [illegible]цем Тимцьо з вільного стріляв прегарно під [illegible]речку, а на дві хвилини перед кінцем Петрівський [illegible]дання Оглія добув рішальні другі ворота. Напад Степу заграв ці змагання на класу слабше, як звичайно, [illegible]ма в нападі ніщо не вдавалося. Поміч у першій [illegible]ні теж не дуже прикладалася до гри. Лише залога [illegible] звичайно, дуже добра, вповні задоволила. Суддював [illegible] Бик.

Після цих змагань Степ висунувся на перше [illegible] в табелі своєї групи.

ЛЬВІВ. **Луг — Ґвязда 2:0 (0:0).** Не зважаючи [illegible] те, що Луг після усунення суддею з граня [illegible] Шрама II. грав у 10-ку, переміг без більших [illegible] свого суперника. Перевага Лугу [illegible] виразно у II. половині. Ворота для [illegible] був Дзяшшворa. Дуже добре грали Бабунь, [illegible]ський, Нарембок і, як звичайно, Загородний.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Зоря — Україна І. Б 3:2 (1:1). Хто [illegible] свідще на змагання Україна — Польонія, [illegible] ріката. Дві молоді наші дружини заграли [illegible]

що не можна було ставитися до цих 22-ох хлопців на грані „без серця". Коли говорити про самих вікторів, то перше слово належиться безумовно Зорі. Симпатична ремісничка дружина доказала, що праця над собою не йде на марне та що праця ця може принести в нагороді перемогу навіть над суперником двома клясами вищим. Одна лиш пересторога: добрі вислідн не повинні завести дружини в сліпий заулок самовпевности. Головно тепер, напередодні її рішальних змагань за мистецтво Ц-кляси. Ворота для Зорі здобули: Балдик, Гарбачевський і Крушельницький, для України Зубач і Якимів. Суддював добре п. Терлецький.

ПОЛЬСЬКА ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ЛЬВІВ. **Погонь — Варта 1:1 (1:0).** Погонь мала перевагу в І. половині, Варта у ІІ. Погонь виступила до цих змагань з молодими нападниками Волшіном, Палисом і Дрогером. У Погоні найкраща оборонна трійка і Сумара в помочі. Ворота для Погоні добув Волшін, для Варти Кальморчак. Глядачів к. 6.000.

КРАКІВ. **Висла — Рух 3:1 (1:1).** Перша поразка Руху у цьогорічній мистецькій кампанії.

ХОЖІВ. **А. К. С. — Краковія 5:1 (0:0).** До погрому Краковії причинився між іншим його власний, слабий того дня напад, що не зумів зменшити поразки.

ВАРШАВА. **Варшавянка — Сьмігли 6:2 (2:2).** Заслужена перемога Варшавянки, хоч у надто високому відношенні.

ЛОДЗЬ. **ЛКС — Польонія 3:2 (1:0).** Нерішена краще відзеркалювалаб хід гри.

В табелі веде далі Рух (пункти 8:2), 2) Погонь (7:3), 3) Варшавянка (6:4), 4) АКС (5:5), 5) Варта (5:5), 6(Краковія (5:5) 7) ЛКС (5:5, 8) Висла (5:5), 9) Сьмігли (2:8), 10) Польонія (2:8).

ЧЕСЬКА ДЕРЖАВНА ЛІГА

ПРАГА, 15. 5. Шл. Острава — Вікторія Пльзень 1:0; Славія — Братислава 3:0; Пардубіці — Кладно 4:1; Вікторія Жіжков — Простейов 3:1.

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

БЕРЛІН. **Англія — Німеччина 6:3 (4:2).** В присуті 110.000 глядачів репрезентація Англії перемогла в суботу репрезентацію Німеччини, у склад якої входив лише б. австр. змагун Пессер.

БЕРЛІН. **Астон Віль — II. репрезентація Німеччини 3:2 (1:1).** 100.000 глядачів було свідками гарної гри обидвох суперників у неділю. У II. нім. репрезентації виступало багато б. австрійських змагунів.

БУДАПЕШТ. **Репрезентація Мадярщини — Вулвергемптон 0:0.** Завзята боротьба покінчилася нерішено.

ПАРИЖ. **Престон — Расінг 4:2.** Переможець чаші Англії переміг паризький Расінг без труду.

МІЛЯНО. **Італія — Бельгія 6:1 (2:1).** Італійці виявили на цих міждержавних змаганнях знаменту форму.

Таємна смерть прокуратора київської військової округи

Совітська преса повідомляє, що 24. IV. згинув київський військовий прокуратор А. А. Кашин. Він родився в 1900 р., в 1919 р. вступив до комуністичної партії і від того часу служив без перерви в РККА. Від 1937 р. він був прокуратором і завзято вів боротьбу проти ворогів. З огляду на те, що совітська преса подає звичайно ближчі відомости про смерть визначних людей, мовчанка в цім випадку дуже красномовна і вказує на те, що пильного прокуратора вбили. Таку думку висловлює й европейська преса. (Офінор).

Вистава малярів самоуків.

Асоціяція Незалежних Українських Мистців у Львові відкрила оригінальну виставу: вона зібрала образи на рисунку наших шістьох самоуків із ріжних закутин наших земель і показала їх публиці зовсім таксамо, як твори професійних мистців. На таку виставу ріжні її відвідувачі можуть дивитися інакшим оком. Мистецтвознавці мають матеріял порівнювати свідому, технічно підготовану творчість із плодами наївної, самозривної Музи. Меценати чи попросту опікуни та прихильники мистецтва можуть серед виставлених праць шукати ознак таланту, що його слід булоб розвинути або тільки зберегти. Неодин із аматорів малярських вистав — із таких, що нераз шукає для свого ока естетичного враження, сконцесованого в рямцях або образу на стіни своєї кімнати — може поставити собі питання, чим ріжняться такі твори самоуків від вартісних творів уже відомих мистців.

Це останнє питання для нас найцікавіше, бо на нього нелегку відповідь можуть дати самі мистці, свідомі свого діла, що дістають суперників у самоуках, і самі мистецтвознавці.

Відомо, що після війни у Парижі, серед боротьби перехресних напрямків, зросло зацікавлення самородними малярами з якнайнижчих соціяльних кляс, що не знають нічого про малярські теорії ні про будьякі технічні методи малювання. Величезний успіх такого самоука, як Анрі Руссо та ранніх творів Утрілля, заохотив деяких теоретиків і колекціонерів вишукувати самоуків, вихвалюючи в їх плодах простоту та оригінальність. Слава Ґоґена, що теж не вчився малювати, а проявив свій ґеній безпосередньо, не була єдиною заохотою до такої ідеї, яка доречі принесла чимало гроша продавцям і реклямістам таких нових, іще непризнаних „ґеніїв". Туренський селянин Андре Бошан, що зробив свою виставу в Парижі 1921 року, хоч віде не вчився малювати, доступив такої чести, що його вибрали навіть членом офіціяльного „Осіннього Сальону".

Приклади талановитих, навіть ґеніяльних самоуків у малярстві, музиці та літературі відомі. Самоуки завсіди визначаються тою дитячою наївністю, за якою так шукають сучасні звеличники „примітивів"; деякі з них незвичайно хутко засвоюють собі технічні засоби професіоналів і свідомо втікають від своєї первісної стадії. Такий „поступ" може бути однаково доказом розвитку таланту, як і його занепаду. Соловій краще співає від папуги, яка часом добре наслідує голос вищої породи — людини.

З мистецького твору не завсіди можна пізнати, чи його автор — освічений, чи ні, чи він свідомий своїх засобів чи несвідомий. Коли ж приходить доба, в якій свідомі творці наслідують засоби наївних простих душ, дітей або навіть божевільних, помилитися можна дуже легко: свідому або несвідому примітивність можна назвати „незвичайною" і справді оригінальний твір можна вважати дивоглядною бездарністю. Тому, що майже кожний може навчитися малювати та грати на фортепіяні, як учиться писати, на світі є тепер сотні тисяч малярів. Більшість із них наслідує вже готові зразки і через те не дає нічого нового, навіть пересічної мистецької вартости. Та з того факту, що самоукам, які не наслідують нікого, вдається дати щось трохи „цікавіше" ба „свіжіше" від совісно викінчених образків приємних для ока, дехто робить зовсім фальшивий висновок: завертаймо до примітивів. Чи ми назвемо примітиви „щирою наївністю", „безпосередністю", „свіжістю вражіння" або „стихійним виявом людського я" — це не змінить суті справи; примітиви таксамо повторяють уже готові, давніші, кращі зразки, як диплямовані студенти Мистецьких Академій.

Факт, що образки одного із сільських самоуків, які можемо оглядати на останній виставі А. Н. У. М. — продавав один із наших мистців у Парижі з успіхом за добру ціну, може бути доказом двох явищ водночас: що мистецтво-знавці затратили критерії оригінальности і що між нашими самоуками є не менші таланти, як на чужині. Коли тисячі самоуків будуть малювати, тоді є більша надія, що бодай один із них зможе проявити свій справжній талант, ніж коли буде їх малювати тільки сто або десять.

На нашій виставі самоуків є деякі образки, які можнаб із приємністю повісити у своїй кімнаті, саме з думкою про той дитячий погляд на світ, який виходить природніше у дітей природи, ніж у мистців, знуджених мистецтвом, які пробують удавати наївних, шукати наївних між публикою. **М. Р.**

Комунікат.

Президія Народньої Організації Українців міста Львова зобовязує свої дільницеві активи, як також усіх своїх членів, припильнувати вписування дітей до Рідної Школи в часі між 16-им і 17-им травня ц. р.

Президія
Народньої Організації Українців м. Львова.

—o—

Скарги української меншини в Румунії.

Центральне Бюро меншин спрямувало до Ради Ліґи Націй як інформацію повідомлення про положення української меншини в Румунії. Йде — як читаємо в „Журналь де Женев" — про „лист з Чернівців, головного міста Буковини, оголошений у „Ділі", найбільшім українськім щоденнику в Польщі. В нім говориться про тяжке становище, в якім перебуває ця меншина, що всеж дуже привязана до Руямунії. Українську мову вигнано зі школи і церкви, не кажучи про урядові установи. Державних урядовців, що наважуються говорити по українськи, негайно звільнюють. Увязнюють і засуджують на роки вязниці за пісню, за читання українського видання та навіть за ношення вишиваної українським узором сорочки".

Повище повідомлення появилось у „Журналь де Женев" та в інших женевських і закордонних часописах.

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ.

Консолідація на мертвій точці.

Після останнього руху в Озоні та після катовицької промови віцепремієра Квятковського якось затихло. Консервативний „Час" твердить, що справа польської консолідації знайшлася на мертвій точці. На думку консервативістів, якщо справді хочеться рушити з мертвої точки справу польського національного обєднання „треба передовсім припинити" ялове наклинування до обєднання, треба вибити собі з голови спроби організувати громадянство в одну чи більше груп, треба перестати ошанювати себе, що тепер може довести до якихнебудь вислідів розмова при круглому столі партій чи людей доброї волі".

На це — каже „Час" може прийти пора щойно тоді, коли будуть зреалізовані постуляти, яких „потреба дозріла вже і в громадянстві і мабуть у всіх політичних середовищах, з винятком того, що має у своїх руках ініціятиву та право рішання". Ці постуляти такі: створити уряд з виразним політичним обличчям, авторитативний, сильний, що не схилявсяб одночасно на бік кількох соціяльно-політичних доктрин; перевести зміну виборчої ординації до законодатних тіл; розписати та перевести самоуправні вибори без адміністраційного натиску; поставити на реальному ґрунті справу жидівської еміґрації та звільнення поглядів від їх фінансової переваги та культурних впливів; проголосити політичну амнестію та вкінці устійнити т. зв. українську програму.

—o—

По широкому світі.

Перувіянський уряд визнав суверенну владу Італії над Абісинією.

Чілійський міністр закорд. справ виїхав з командантами армії та маринарки до Бразилії з офіційною візитою.

Французький уряд мабуть злагіднить закон про 40-годинний тиждень праці, дозволюючи за додатковою винагородою працювати тижнево 5 годин більше.

У Бразилії зарештовано генерала Панталеао Дессоа та кількох інших проводирів інтеґралістів

Державний секретар Злучених Держав

посередничить між Англією та Мексиком.

Американський державний секретар піднявся посередництва між Мексиком і Англією. Він змагає до компромісової ліквідації конфлікту і не допустити до того, щоб обі держави остаточно зірвали взаємини між собою.

БРИТІЙСЬКИЙ ПОСОЛ ВИЇХАВ З МЕКСИКУ.

Британський посол у Мексику дістав з Льондону приказ до двох днів виїхати з персоналом посольства. Він вернеться до Льондону через Ню Йорк.

Франко-італійські переговори.

Французько-італійські розмови йдуть в атмосфері великої сердечности. Вони торкаються інтересів обох держав на Середземнім Морі, на Близькім Сході і в північній та східній Африці. В римських колах уважають, що тепер, по зліквідуванні абісинської справи в Женеві, доведуть ці розмови до бажаних вислідів.

Деякі французькі часописи звертають увагу, що генуенська промова Мусоліні не вплине корисно на хід франко-італійських переговорів в еспанській справі.

Французький шарже д'афер у Римі мабуть попросить у мін. Чіяна деяких виянсень у справі промови Мусолінія.

Японці перетяли монґольську залізницю.

ПАНІЧНИЙ ВІДВОРОТ КИТАЙЦІВ.

Як подають з японських офіційних джерел, японська офензива в Шантунї розвивається скоро. Японські війська перейшли Жовту ріку і перетяли монгольську залізницю; китайці відступають у паніці.

На схід від Сучав дійшли японці до монгольської залізниці ще в неділю рано. Ліве крило північної армії здобуло двірець у Сіначен.

ЯПОНЦІ ОКРУЖИЛИ 400-ТИСЯЧНУ КИТАЙСЬКУ АРМІЮ.

З Токіо повідомляють: Підчас боїв за монгольську залізницю японці окружили під Сучов 400-тисячну китайську армію, що найшлась у великій небезпеці. Її командант утік літаком, вояки боронятся.

—o—

Кутузов був „клясово освідомлений".

З нагоди 125-ліття смерти московського генерала Кутузова, імя якого злучено з нещасливим для москалів боєм над Бородіном, подають „Ізвестія" і „Правда" обширні фейлєтони з портретом генерала. „Правда" запевнює, що „в серці московського народу все буде жити память про цього визначного стратеґа", але й чужі нації СССР згадають з приводу цього московського свята, що колиб Наполеон пішов був не на Москву, а на Україну, то вона мабуть здобулаб свою незалежність вже в початку минулого віку, тоді й історія цілої Европи малаб цілком інший хід. Про стратеґічні здібности Кутузова в Европі мають цілком іншу думку ніж у Москві. Один визначний німецький щоденник пише, що зовсім не Кутузов а Барклай де Толі звабив Наполеона вглиб Московщини. „Ізвестія" величають ще більше соціяльні заслуги Кутузова. Відносини між ним і Олександром І. представлено на взір відносин між Дибенком і Миколою ІІ. В европейських політичних відносинах Кутузов виявляв також незвичайну „клясову свідомість". Він не хотів брати участи в бою під Австерліцом тому, що „не хотів проливати кров" московського народу в інтересах льондонських купців обиджених на Наполеона та за нікчемних німецьких князьків"...

—o—

Загальні Збори Галицької Каси Ощадности.

Найважніша і найстарша фінансова установа в краю, Галицька Каса Ощадности відбула дня 11. травня ц. р. свої річні 94. Загальні Збори, які відкрив голова Виділу цього товариства д-р Й. Бжеський. На вступі він зазначив, що цьогорічні збори відбуваються напередодні роковин смерти І. Маршала Йосифа Пілсудського та візвав зібраних, щоб вшанували Його память однохвилинною мовчанкою. З черги помянув всіх померших, а між ними й наших земляків, дир. Миколу Заячківського, о. кан. Олексу Пісецького та б. президента суду Адольфа Червінського.

Опісля представив зібраним нового делеґата уряду при Г. К. О. в Міністерстві фінансових справ п. Шулджинського. З черги предсідник віддав голос дир. Л. Маковському, який склав звіт з діяльности Г. К. О. та низкою чисел виказав, що у звітовому році 1937 установа вступила у нову стадію чергового розвитку. Дир. Маковський ствердив, що минулий рік 1937 є продовженням минулорічного перелому в нашій господарській ментальности, а гаслом цього перелому було: покинути з пасивністю та з вірою в автоматичний поворот доброї конюнктури, без власного зусилля. Додатковi признаки минулого року були: поглиблення свідомости про конечність господарського чину, і про конечність припособлювання нових метод у нових ситуаціях, визначний зріст продукції, спокій на валютовім відтинку й ощадностевих вкладок, приріст нових ощадностей, поправа плавности грошево-капіталового ринку, а передовсім великого зусилля держави створити осередню промислову округу.

Але цим корисним проявам товаришили заплутана міжнародня ситуація, слабі висліди приватних починів, брак вкладкової експансії і т. п.

Рік 1937 був роком напруженої праці, бо поза ліквідуванням наслідків кризи, зросло запотребування клієнтелі, спричинене господарським оживленням краю, та поруч дуже важливої реорганізаційної праці над статутом переміни Г. К. О. на Центральну Касу Ощадности. Дир. Маковський представив з черги фінансовий стан установи.

Наші фінансові оборотові капітали зросли на 3 міл. зол., в тому ощадностеві вкладки на 1.8 міл. зол. і власні капітали на 1 міл. зол.; структура вкладок поправилася, появилася нова позиція серед оборотових капіталів, себто лькати К. К. О., плавність була добра, з кредитів у Польському Банку ми не користали. Ми порушили сильно відділ вартостевих паперів, так для клієнтелі, як теж і для себе, яких стан у році 1937 зріс на 1.9 міл. зол. Ми ввели чекові рахунки та відділ інкаса векслів. Ми осягнули поправу платности клієнтелі у всіх кредитових ділянках: заскаржені векслі впали на 44%, операційна вкладка перейшла 1 міл. зол., а чистий зиск 319 тис. зол. Ми поробили значні відписи, а саме: на резерву сумнівних належностей 215 тисяч зол., на зменшення з білянсу в попередніх роках залеглих відсотків 90 тисяч зол. та на відписи на втрату, спричинену довжниками 354 тис. зол.

Дня 3. березня ц. р. Сойм, а дня 23. ц. місяця Сенат ухвалив статут про перетворення Г. К. О. в Ц. К. О.

Цей закон проголосили в деннику законів Р. П. ч. 29, поз. 256 з дня 28. квітня 1938 року статтею, що надає Центральній Касі Ощадности право емісії комунальних облігацій, а це на основі позичок, які уділено самоврядним союзам, підприємствам і заведенням.

Ц. К. О. крім виконування всіх своїх дотеперішних функцій має бути фінансовою централею для Галицьких Кас Ощадности. Вона матиме публично правний характер, ощадностеві книжечки ІІ емісії матимуть запоруку Державного Скарбу. Власні капітали Г. К. О., що виносять під цю пору 5,700.000 зол. перейдуть на нову установу і побільшаться на 2 міл. зол. уділами Комунальних Кас Ощадности та Самоурядів. Загально дасть це власних капіталів коло 8 міл. зол.

Проект статуту Ц. К. О. є вже готовий і правдоподібно буде проголошений восени. Новий обсяг діяння запевнить Ц. К. О. дуже вежливу ролю в господарському житті краю і причиниться дуже до його активности та до розвитку кредиту.

Звідомлення Ревізійної Комісії зложив у заступстві недужого сен. Децикевича апеляційний суддя д-р Бльох, після чого одноголосно затверджено замкнення рахунків за рік 1937 та уділено абсолюторії управі Г. К. О. Чистий зиск у сумі 319.000 зол. поділено в такий спосіб: на резервовий фонд 160.000 зол., на ювилейний фонд 100.000 зол., на добродійні цілі 49.000 зол., а на фонд О. Н. 10.000 зол

—o—

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ В „УКРАЇНСЬКІЙ БЕСІДІ".

Нарід, котрий перебув багато лиха на свому віку, багато злоби та лихоліття, що бачив нераз уже, як в руїну і попіл обертався віковий його доробок, що видержав і найгірші орди татарські та всі їх пережив, — такий нарід загартований і не паде так швидко духом навіть від важких ударів. Річ проста, чому. Бо він вірить і в цьому глибоко переконаний, що переборе все щасливо та винесе з усього на будуче багато розуму й досвіду. Таку віру дозволяють закати спільні інтереси і свята, м. ін. гарний звичай спільного свяченого, яке відбула поруч інших установ у Львові також „Українська Бесіда" в своїх світлицях в Народньому Домі в суботу 14 ц. м. у вечірніх годинах. При доволі численному сході товариства посвятив дари божі парох Успенської церкви о. крил. Дамян Лопатинський і виголосив коротку промову, вказуючи на глибоку віру й моральну підойму духа, котрої правічним джерелом є Воскресення Христове. Опісля повитав приявних голова „Української Бесіди" проф. Володимир Тиховський. За святочним столом забирало слово кількох бесідників. Насамперед від Народньої Організації Українців Галицької дільниці міста Львова промовив п. Роман Секела, який висловив віру у світлу будучність українського народу при обєднаних та згідних зусиллях всіх українців. Радник Іван Копач, який уміє дивитися на все критично виголосив цікаву промову, якої всі слухали дуже уважно. А жвавий бесідник, яким є відомий адвокат і громадянин д-р Михайло Волошин, виголосив оплескувану промову на зовсім ориґінальну тему: про тих українських авторитетів, що є ними членами „Української Бесіди", які признання і повагу авторитету здобули собі серед нас — бо серед нас важче це здобути (зате лекше загубити!) та назвав декілька авторитетних прізвищ, неприявних і приявних. Відспіванням „Многая літа" вшановано радника державного скарбу п. Володимира Шторе, який вже 31 років є господарем Товариства і свої обовязки виконує з замилуванням. А відспіванням всенаціонального гимну закінчено дійсно гарну імпрезу.

СВЯЧЕНЕ В НОВІМ ЗНЕСІННІ.

Українські установи в Новім Знесінні: читальня „Просвіти", Комітет Будови Церкви, Захоронка Р. Ш. уладили в неділю, 15-го травня ц. р. традиційне Свячене, в якому взяли участь з численними гостями, представниками українських установ та преса взяв участь Преосв. Никита. Яйце посвятив місцевий парох о. Харина, після чого Кир Никита виголосив коротку промову. Преосвященного і гостей привитав о. ... Між численними промовами просвітянський хор співав стрілецькі пісні. Свято закінчив промовою п. Малиновський, який в імени читальні „Просвіти" подякував зібраним за участь у ...

СВЯЧЕНЕ НА ЗАМАРСТИНОВІ.

У спільному свяченому, що його уладила в минулу неділю читальня „Просвіти" і ... на Замарстинові, взяло участь понад сто осіб. На ... був присутний Преосв. Никита, що ... яйце та виголосив промову.

СВЯЧЕНЕ НА КЛЕПАРОВІ.

Українські товариства у Клепарові під загальним проводом місцевого пароха о. Володимира Яценкова уладили теж в минулу ... спільне свячене. О. Яценків посвятив ... виголосив при цьому промову. Участь у ... ньім крім численних місцевих громадян ... представники українських установ. Під ... часі приняття співав мішаний хор ..., яке закінчив промовою о. Яценків ..., а опісля співали національний гимн, а потім ... товариські забави.

З дитячих імпрез.

НА СТРІЧУ ВЕСНІ...

Весняна ревія школи Р. Ш. ім. Бориса Грінченка в театрі „Ріжнородностей“.

Батьківський Комітет хлопячої школи Р. Ш. ім. Бориса Грінченка влаштував в суботу, 14-го травня ц. р. в салі театру „Ріжнородностей“ весняну ревію п. н. „На стрічу весні“.. На програму цієї дуже симпатичної імпрези склались продукції ції хлопячого хору, хору садівничок, весняні рухові образи та народні танки. Хором проводив проф. Гр. Терлецький, що зібрав заслужені щирі оплески за свою працю та за спів своїх малих співаків. Хор учасниць курсу Дитячих Садків Р. Ш. відспівав під орудою того самого диригента веснянки „Ой ходить царенко“, „Мак“ і „Черчик“.

Велике захоплення серед публики, викликали народні танки. П. Мацяк мусів на впорте домагання глядачів повторити „Козачка“. Не менший успіх мали його учениці та учні: загально зодобався „Козачок-зірка“, що його відтанцювали хлопці, та „Козарок-Суходольський“ у виконанні Садівничок. Ці останні теж мусіли повторити свою продукцію.

Програму гарно доповнювали „Весняні рухові образи“ (учні V-ої кляси) та Гаївки у виконанні Садівничок. І рухові образи і гаївки в укладі та сценічному виведенні проф. О. Суховерської.

Цілість зробила гарне враження, публика — якої, на жаль, не було дуже багато, була задоволена. Те задоволення попри саму вдало задуману й гарно переведену імпрезу, викликав особливо контакт з нашою молоддю та шкільною дітворою, якої життя, праця та осяги у тій праці не можуть бути для нікого з нас байдужні. **об.**

„ДЗЕЛЕНЬ — БОМ“.

Наші наймолодші діти мають, видно, велику симпатію серед громадянства, коли кожний їхній прилюдний виступ тішиться незвичайно великою фреквенцією публики. Так було і на недільній імпрезі, що її влаштувало Т-во „Українська Захоронка“ у Львові. Саля була вщерть виповнена не тільки ріднею малих виконавців, але у перших рядах крісел бачили ми й поважних громадян, сердечних другів маленької дітвори, що вважають побут між нею правдивим дозвіллям.

І справді „Дзелень - Бом“ — це була одна з кращих цьогорічних дитячих імпрез. І хоч вона відбувалась у театрі, хоч діти виступали на сцені, то всеж це не було представлення і діти не пописувались акторською грою та не створювали вигадливих, нераз дуже штучних ситуацій, а просто бавилися, співали і виявляли себе щиро та природно. Не було між ними вибираних дітей, що то їх звичайно висувають у пописових ролях на чоло імпрези, не було панських ні бідних, але була одна велика, чудово згармонізована і щаслива громада, що їй на імя діти. Колиж додати, що недільна імпреза напевно не вимагала ні довгої томлячої діти підготови, що не надужнвано дитячих спроможностей для осягнення зовнішних ефектів, — то „Дзелень - Бом“ стояв під оглядом педагогічним зовсім на свому місці.

Всі забави виконували діти свобідно й живо, і почували себе в ролі котиків, пташків чи весняних квіток знаменито. Цікаво виведена була дитяча поліська гагілка у підготові учительки з Полісся та лемківська гагілка, хоча, здається, протяжні їх мельодії були для малих дітей дещо за важкі. Також остання точка „качата і гусята“, хоча виконана справно, своїм чисто сценічним оформленням не дуже то підходила до характеру цілої імпрези, що мала на меті показати свобідні дитячі забави на вільному повітрі.

З признанням треба ствердити, що народній одяг всіх дітей був зразковий і це робило дуже естетичне та для цілости імпрези корисне враження.

Недільною імпрезою дала „Українська Захоронка“ черговий доказ, що виховання молодшої української дітвори йде правильним шляхом, промощуваним невтомно невеликим гуртом ентузіястів дошкільної ідеї. **М. П.**

—o—

23 ПАЛЕСТИНСЬКИХ АРАБІВ ЗГИНУЛО В БОЮ З АНГЛІЙЦЯМИ.

У місцевости Акка (півн. Палестина) дійшло до гострої сутички між арабськими партизанами й англійським відділом, якому помагали літаки.

Згинуло 23-ох арабів та один англієць.

—o—

Обезпечуйтеся від нещасливих випадків!

14-го і 15-го ц. м. могли мешканці Львова й дальших околиць бачити на тлі синього неба кільканацять літаків. Ці літаки брали участь у змаганнях, які зорганізував варшавський Аероклюб, визначивши окружну трасу Варшава—Лодзь—Ченстохова—Катовиці—Сосновец—Краків—Тарнів—Ряшів — Перемишль — Львів—Сокаль—Володимир В.—Люблин, щоб згадати тільки деякі місцевости. На ці змагання жертвувало поважний фонд Т-во „Повшехни Заклад Убезпечень Взаемних“, призначуючи гарну суму з чашею включно на першу нагороду.

Філія цього Т-ва працює у Львові у гарному будинку при вул. Мохнацького 14. Її управа возила львівських денникарів до Скнилова, щоб показати їм летунський майдан, разом з цілим його устаткуванням та організацією. При цій нагоді деякі журналісти мали нагоду проїхатися літаком понад містом.

При цій нагоді почули теж денникарі про ріжні роди обезпечень, які щораз більше розростаються. Тоді, як під небом, де ширяють летуни — нещасливих випадків щораз менше, на землі, де жити щораз тісніше і де машини грають щораз більшу ролю — нещасливий випадок може трапитися кожному. Загальне Заведення Взаемних Обезпечень передовсім спеціялізується в обезпеченнях від стихійного лиха: вогню, граду, повені. У селах, де воно дістае масове обезпечення, селяни користають з великих знижок. Такі обезпечення звязані із загальною акцією охорони селянства перед катастрофами. Коли надходить літо, оживляються обезпечення від крадежей із вломом у містах, де справжній злодійський сезон починається з відїздом міщухів на села. Такі обезпечення переводить, як відомо, наш „Дністер“.

Мало хто знає, що істнують навіть збірні обезпечення для шкільної дітвори; якби дитині щось сталося в дорозі до школи або коли вона вертається додому чи в самій школі, тоді Т-во Обезпечень покривае всі кошти нещасливого випадку дитини при мінімальній (сотиковій!) оплаті місячно. З нагоди летунських змагань за чашу П. З. У. В. це товариство перебрало на себе обезпечення летунів від нещасливих випадків і цивільної відповідальности. Зріст авт по містах робить теж актуальним такі обезпечення перед наслідками автомобілевого руху; можна обезпечувати саму машину, особи, які їдуть та обезпечуватись на випадок нещастя, яке може спричинити авто третім особам. За всі ці випадки відповідає Обезпечиневе Товариство.

Почування особи, що обезпечилася, створює атмосферу спокою та рівноваги, яка в нинішних часах усім більше потрібна ніж коли-небудь.

—o—

НОВИНКИ.

— **Футра до перехования** на літо приймає „ХРОМ“, Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелеринки, перефасоновує ужиті футра. 968 —10

— **Лиси, пелеринки, краватки** з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Мистецькі світлини** на фото-матеріялах з фірми ЕКОМП, Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30.

— **Гігієнічно-санітарний курс** для пань, заходом гігієнічного товариства, зачнеться вівторок 17-го травня в салі Просвіти. Зголошення до д-р Сімович вул. Городецька 53 а.

— **На кредит** роблю футра тим що тепер замовлять. **Карпяк Зиблнкевича 4.** Футра в літі переховую. 1030 —5

— **В перші роковини смерти бл. п. Д. Огієнкової**, в четвер 19-го травня в год. 9-ій буде відправлена Літургія у Варшаві в катедрі на Празі; в год. 18-ій тогож дня — жалібна панахида на Вольському кладовищі.

— **„Драгоманов — посол України“.** Виклад на цю тему в Українському Науковому Інституті у Варшаві виголосить у вівторок, 17-го травня ц. р. проф. О. Шульгин.

— **Загальні збори Т-ва „Український фонд воєнних вдовиць і сиріт“** відбудуться у вівторок, 17-го травня ц. р. в год. 16.30 в домівці УКТОДІ при вул. Потоцького 48.

— **Попис учнів кляси рецитації Лесі Кривицької** при Вищому Музичному Інституті ім. Лисенка у Львові, відбудеться в неділю 22-го травня 1938 року в малій салі Музичного Товариства ім. Лисенка. Початок в годині 19-ій вечора. У програмі рецитація творів найвидатніших наших письменників, драматичні діяльоги та мельодеклямація.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали м. і. більші виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 11864. 10.000 зол. на ч. 95.505 98531. 5.000 зол. на ч. 11150 43414 62344 98229 110373 111414 139724. 2.000 зол.: 22959 60810 91892 103014 104814 106807 138296 147010 148294. 1.000 зол. на ч. 2560 21271 21694 25970 26931 33591 45583 45513 45549 62594 67913 68668 70047 71503 72248 73608 77503 78785 87851 98889 102028 102272 11672 113217 118421 119683 122730 124670 120584 135504 138063 143219 145370 150473 158322.

— **Поміщики будують костели на Волині.** Волинські дідичі передали на руки команданта полку КОП-у у Рівнім поважну грошеву квоту на будову костелів, причому головними жертводавцями були графи Андрій та Петро Прушинські.

— **Крадіж на приходстві.** Дня 13-го ц. м. закрались нічччю на приходство у Підбужі, пов. Дрогобич, злодії та вкрали білизну, постіль та одяг вартости 800 зол. на шкоду місцевого пароха о. Теофіля Татомира.

— **Львівська хроніка.** Невідомий напасник пробив ножем 18-літнього Р. Кісарського зі Знесіння. — По шпиталю перевезено 34-літнього М. Германа, якого переїхала таксівка З. Кініцького, якого переїхав мотоцикель та 17-літню Р. Саляревичівну, що дістала істеричний атак. — За решітку помандрував торговець старих річей Бер Крампф, що перепродував крадений плащ. — Арештовано доходячу слугу Пелі Грубер, що вкрала плятиновий перстень і светер. — 25-літня слуга Анна Розбавецька намагалась відібрати собі життя

— **Поліція розігнала окупаційний страйк.** Від кількох днів у Грудзьондзу страйкували безробітні, що були занятi при пильних роботах. Робітники почали т. зв. окупаційний страйк і не сходили з місця праці, причому для підтримки своїх домагань почали голодівку. Влада станула на становищі, що домагання безробітних надто високі, тому зліквідувала страйк при помочі поліції, що розігнала страйкарів.

— **Убивство на сходах костела.** Зарібник Новак з Крачкової, п. Ланьцут приступив до своєї жінки, коли вона виходила з костела та підчас сварки стрілив до неї. Коли вона впала на землю, він вистрілив ще двічі та вбив її.

— **Відмолоджують французький ґенеральний штаб.** Після відмолодження англійського ґенерального штабу прийшла черга на французький. Чотирьох визначних членів цього штабу ще цього року має відійти на емеритуру, щоби зробити місце молодшим. Між ними має бути ґен. Міттельгавзер, що був свого часу шефом французької військової місії у Чехословаччині. Його вважають творцем чехословацької армії.

— **Непотрібні у Бразилії.** Бразилійський уряд видав декрет, яким забороняє вступ до Бразилії інвалідам, калікам, глухим, сліпим, умовохорим, таким, що уживають наркотиків малолітнім нижче 18 літ і старикам понад 60 літ, що не мають опіки.

— **Понад міліон унцій золота.** В березні цього року занотували рекордовий успіх експлоатації золота в південно-американських копальнях. А саме добули там понад міліон унцій золота, докладно кажучи 1,012.516. Дотеперішній рекорд осягнули в липні минулого року, коли добули 996.545 унцій. У південно-африканських копальнях є занятих 330.000 автохтонів.

— **Втомлена життям.** У місцевости Сальто в Аргентині 108-літня Маріна Замудо намагалася покінчити життя самогубством, кинувшись до ріки. Але її врятували. Як її витягнули з води, заявила, що причиною самогубства є утома життям.

— **Землетруси в Туреччині.** В ріжних місцевостях Малої Азії знову повторилися підземні труси. В Діярбекір знищили вони 85 домів, багато домів так ушкоджених, що можуть кожної хвилини завалитися. Найсильніші труси були там, де недавно був землетрус, особливо в Кіршеін

Театри.

Великий Театр:
Вівторок 17. 5. год. 8. „Літо в Ночах".
Середа 18. 5. год. 7.30 і 9.30 веч. виступ Джозефіни Бейкер.

Театр Рівнородностей:
Вівторок 17. 5. вистави нема.
Середа 18. 5. год. 8. веч. „Легкодушна сестра".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
БУЧАЧ:
17. 5. Процес Мері Деген.
18. 5. Орфей у пеклі.
19. 5. Лісова пісня.
20. 5. Невольник.
В підготові нова оперетка Я. Барнича на 3 дії „Пригода в Черчі" і драма на 3 дії І. Зубенка „Княгиня Анна". З Бучача іде театр до Підгаєць.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
СКАЛА:
17. 5. Мазепа.
18. 5. Маруся Богуславка.
МЕЛЬНИЦЯ:
19. 5. Пісня Бескиду.
20. 5. Маруся Богуславка.
21. 5. Гетьман Полуботок.
22. 5. Мазепа.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).
МОСТИ ВЕЛИКІ:
Вівторок 17. 5. Гриць (новинка).
Середа 18. 5. Казка старого млина.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:
19. 5. Рава Руська.
22. 5. Немирів.
29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Степана Орача.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

КІНА.

АПОЛЬО: „Нансі Стіль пропала".
АТЛЯНТИК: „Жовтий пірат".
БАЛТИК: „Роз-Марі".
ВАНДА: „Весела розведенниця", „Дорога до щастя".
ГРАЖИНА: „Несподівана година".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Сміх крізь сльози".
МЕТРО: „Наступ на світлану", „Адіє"
МІРАЖ: „Її найбільша помилка".
МУЗА: „Її перший баль".
ПАЛЯС: „Музика для тебе"
ПАКС: „Царський курієр".
РАЙ: „Один поверх вище".
РІЯЛЬТО: „Королівський вальс".
РОКСІ: „Стрілець із Бенгалі".
СВІТ: „Шаржа легкої бригади" „Смерть чигає в джунглі".
СТИЛЕВЕ: „Капітан Молеавр" і ревія.
ТОН: „Володарка джунглів.
УТІХА: „Мароко" та ревія.
ХИМЕРА: „Подвійне весілля"

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вл. Марійська 5).
„Ліхтенштайн".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 17. травня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Як мандрува промінчик сонця, 11.40 Р. Штравс: Фрагм. із сюїти „Міщанин шляхтичем" і муз. до комедії Мольєра, пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Музика з пл., у перерві в год. 14.40 Авд. ККО Чи хто любить чдати, 14.55 Біржа, 15.00 Гуморески І. Лімa, Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Фін.-госп. актуалії, 16.15 Марші, вальси в вик. орх., 16.50 19.55 Актуальна гутірка, 17.00 Найстарший осередок гірництва в Польщі, 17.15 Грає Лілиан Сербеску, рум. піяністка, 17.50 Більше світла, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Грп знаки зашиту, 18.20 Концерт симф. орх., 18.40 При колисці та на гробі І. Коморовської, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Гетові гутірки з Евермансом, 19.35 Концерт орх. мандолiністів, 20.05 Веч. денник, 20.15 „Дон Хуан" оп. Моцарта з пл., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Концерт бажань.

Середа, 18. травня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авд., 11.00 Для новобранців; 11.15 Для шкіл: „Могло бути нещастя", Пісеньки, 11.40 Музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Інформаційна Газетка в українській мові, **13.55 Музика з пл., Українські пісні Леонтовича, Кошиця, Лисенка, Вербицького, Людкевича,** 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески" І. Лімa, Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 „Гокус, покус, домінікус" авд. для дітей, 16.00 Вчімся говорити, 16.15 Орх. концерт, 16.50 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Ідея вояка в середньовічних часах, 17.15 Брамс: Форт. квартет оп. 26. А-дур, 17.50 Підготова дівчат до оборони краю, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 „Під італійським небом" попурі (сол., хор, орх.) з пл., 18.20 „Операція" сценарій фактів, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Найбільша справа", фрагм. із пов. Парніцького „Еній", 19.20 Спів у супр. форт., 19.35 Старий Доктор відповідає на листи, 19.50 Розр. концерт: орх., спів; у перерві в год. 20.20 Куток гумору, 20.45 Веч. денник, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 Чвертьгодина поезії, 22.05 „Калейдоскоп" легка муз. авд., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Четвер, 19. травня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авд., 11.15 Пісні Навроцького, муз. поранок для всед. шкіл, сопран, тенор, хор, форт., 11.40 форт. імпромпту, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.55 Біржа. 15.00 „Гуморески" Лімa, Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 музика з молоддю, 16.15 Концерт солістів: Теодор Юськів, спів, Ол. Вельгорський форт., 16.50, 19.50 Акт. гутірка, 17.00 Наукова бібліотека для молоді, 17.15 Сальон. музика, 17.50, 18.50 Спорт, 18.10 Косметика для всіх, 18.20 Молодь перед мікрофоном: Для наших матерей, 18.40 Листи та програми, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Театр Уяви „Герой" Я. Вехсберга (Чехословаччина), 19.20 Вебер: „Гран Дуо Концертан ф-дур, оп., 48" кларнет, форт., 20.00 Розр. концерт: орх., форт. на 4 руки, тенор, 21.45 „Портрет кард. Ноймана" літер. нарис, 22.00 Творчість К. Шимановського: сопр., форт., орх., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Із спікерового альбума.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 17. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Німецька оп. музика, 20.00 Орх. концерт, БІЛГОРОД 18.20 Пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Балалайк. орх., 17.00 Циг. музика, 21.15 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 18.15 21.05 Орх. концерт, 15.30 Форт., ГАМБУРГ 19.50 20.00 21.00 „Голландець-скиталець" оп. Вагнера, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Д-р Попович „Весна в Карпатах", ЛЬОНДОН РЕДЖ. 19.30 „Свінг мюзік" трансм. з Америки, МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, 22.15 Сольо на гітарі; ПРАГА 17.30 Югосл. пісні, 18.20 Сальон. музика, 21.20 Симфонія ч. 7 а-дур Бетовена; РАДІО ПАРІ 20.15 21.00 Камер. музика, 21.00 22.00 23.00 Театр Уяви: „Ля мезон де Фе" драм. вазка Маршаля; РИМ 21.00 22.00 23.00 Опера; СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.45 20.00 Пісеньки.

Середа, 18. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Орх. концерт, сол. спів, 21.30 Варіяції на тему російськ. нар. пісні; БІЛГОРОД 20.00 21.30 Спів, 20.30 21.00 Гумор, БУДАПЕШТ 17.00 Форт., 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Форт., сопр., 18.00 Альпейські пісні, 19.10 20.00 Шмідтові твори у вик. симф. орх., 22.30 Легка й танк. музика,ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Соната г-дур Чайковського, форт., 21.30 Концерт курантів, ДРОЙТВІЧ 22.10 „Золото Рену" оп. Вагнера, IV. дія, 23.00 Спів соловейка, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 Концерт у честь Рапвата, 22.15 Пісеньки, ПРАГА 19.00 20.00 21.00 22.00 „Лібуша" оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 20.30 Бетовенові твори на скр. і форт., 21.00 22.00 Кабарет, РИМ 17.15 Скрипка, 19.40 Розр. музика, 21.00 Комедія Тр. Бернара, 21.40 22.00 Орґ. музика, СОФІЯ 19.30 Спів, 20.00 Форт., 20.45 21.00 „Еспанська година" оп. Равеля

Четвер, 19. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.00, 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 17.30, 18.00 Давня мадяр. музика, ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30, 21.00, 22.00, 23.00 „Ришард Львине Серце" оп. Гретрія, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, 20.00, 21.00 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Класичні сонати на скр. і форт., ДРОЙТВІЧ 20.15, 21.00, 22.00 Муз. фестіваль, КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 „Клопоти з Іванком", МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер: „Мадонна Імперія" Альфано, „Нотурно Романтіко" Пік-Маншкагалі, МІНХЕН 19.10, 20.00 „Фридерика" оп. Легара, ПРАГА 15.15, 16.10 Концерт сол. і орх., 17.40 Спів, 18.20 Нар. Капеля, 22.35 Варіяції на форт. на тему Шумана. РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 „Чі-чі-ля" оп. Рапвата, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Пісеньки, 20.45, 21.00 Спів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"
Львів, 16. травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·65 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак.	2·70 зол.
молоко	16—17 сот.
(в'ця копа)	3·40—3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця вдержана

ОПОВІСТКИ.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на **Фонд Ветеранів** зол. 10— Д-р Р. Могильницький, Рівне; на **Політ Вязнів** о. Юрій Кирпинський, Скалат Старий, зі збірки.

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

„7 ЧИСЛО" — прошу подати адресу. 1086 1-1

ПАНСІОНИ

ЗЕЛЕМЯНКА — Жавець п. Гребенів у Карпатах, зупинка Зелемянка. Соняшні кімнати з утриманням, ціни поміркові, купелі соляна зеліз йодова. Проспект на бажання. 1049 1-10

КУПНО - ПРОДАЖ

„СЬВЯТ ДЗЕЦКА", Львів, Сикстуська 2 поручає комплетні виправки для немовлят та все потрібне для дітей від новородка до підлітка. 746 1-4

НА ПРОДАЖ скрипці „Страдіварі" з 1722 р. в добрім стані. Оферти слати на адресу: Михайло Костик, Отиневичі п. Ходорів. 1027 2-2

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТШНЕР Львів, Легіонів 37. 972 1-?

РОВЕРИ, мотороверн, мотоциклі гуртово поручає Ігнаци Роман. Ска з обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 1-5

ЛІКАРІ! Лікарське урядження з бенців „Хірургія", Львів, Ягайлонська 17. 1058 2-2

ПОВЕРХОВА, нова, вільні літа готівкою 10.000, банк 24.000 на 25 літ. „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 1075а 2-3

КОМФОРТОВІ парцелі у всіх напрямах Львова по різних цінах „Трансакція", Длугоша 1. 1075в 2-3

ПОВЕРХОВА, нова, повнокомфортова гарний город, без такси, 12 вільних літ чудова околиця, склеп, готівкою 32.000 банк 14.000 „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 1075г 2-3

СІТКОВІ СОРОЧКИ, мужеські, здорові і приємні в ношенні в різних гарних колірах 4.90, піжами із шовкової матерії модні 9.50 — 10.80 — 11.80 13.80. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1076 1-3

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех. дентист тепер Львів. Пасаж Гавсмана 1. 375 33-36

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Федиинського Львів, Вірменська 25 (за „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі часи. 678

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручає найдешевше Кучинський, Львів, Казимирівська 4. Репарації виконує негайно 1050 1-4

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на наймодніші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1070 1

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривка ондуляція з 5-місячною гарантією. Сальон чесання Сикстуська 8, вхід через браму. 1067 1-2

ГОДИННИКИ: Льонжін, Шафгавзен, Докса, Тіссо, Цима, Омега, поручає по найнижчих цінах Вандер, Львів, Шевохи один. Там прецизійна дешева направа годинників і біжутерії. 519 21

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик
Видає Видавнича Спілка „Діло"
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10